

εξώπολις

περιοδική έκδοση του Ελληνικού Ορειβατικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης

77

ΝΕΠΑΛ Ποιος ορειβάτης δεν το ονειρεύτηκε;

Via Ferrata στους Δολομίτες

Canyoning με τον ΕΟΣ Θεσσαλονίκης

Αναρριχητική συνάντηση στα Μετέωρα

Χωρίς σύνορα: Όρος Όρβηλος

2ος αγώνας «Ξεσκουριάζω»

εξώπολις

εξώπολις
τεύχος 11
Ιανουάριος - Δεκέμβριος 2015

Περιοδική έκδοση του Ελληνικού Ορειβατικού
Συλλόγου Θεσσαλονίκης

Υπεύθυνος έκδοσης Τερζίδης Τάσος
Επιμέλεια ύλης Τασούλα Κυριακίδου

Τα ενυπόγραφα κείμενα δεν εκφράζουν πάντοτε τις
απόψεις του συλλόγου.

Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης
Μέλος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Ορειβασίας και
Αναρρίχησης (Ε.Ο.Ο.Α.)

Μέλος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Χιονοδρομίας
(Ε.Ο.Χ.)

Ώρες λειτουργίας γραφείων
Καθημερινά 11:00-14:30 και τα απογεύματα, εκτός
από Τρίτη και Παρασκευή

Διεύθυνση Καρόλου Ντήλ 19, 546 23 Θεσσαλονίκη

Τηλέφωνα 2310 266928, 2310 240889
Fax 2310 27828
e-mail exopolis@ikano.gr
Ιστοσελίδα www.eosthessalonikis.gr

Τηλέφωνα καταφυγίων του ΕΟΣ Θεσσαλονίκης
Καταφύγιο Σταυρού 23520 84100, 23520 82482
Καταφύγιο Σελίου 23310 49234
Καταφύγιο Γρίτσας 6972338348, 693228244

περιεχόμενα

Via Ferrata στους Δολομίτες	4
Νεπάλ: Ποιος ορειβάτης δεν το ονειρεύτηκε;	6
Ορειβατικός Μαραθώνιος Ολύμπου	12
Πρόγραμμα αναβάσεων 2015	13
Canyoning με τον ΕΟΣ Θεσσαλονίκης	21
Αναρριχητική συνάντηση στα Μετέωρα	22
Ραντεβού στον Ψηλορείτη!	24
Χωρίς σύνορα: Όρος Όρβηλος	26
2ος αγώνας «Ξεσκουριάζω»	28
Δεινοί ορειβάτες των ελληνικών βουνών	29

editorial

του Οδυσσέα Κεραμιτζί
προέδρου του ΕΟΣ-Θ

Η σύνθεση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Σ. Θεσσαλονίκης
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΕΡΑΜΙΤΖΗΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΟΥ ΧΑΪΔΩ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΚΟΚΚΟΛΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΕΙΔ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΓΙΛΕΚΗ ΦΙΛΙΩ
ΤΑΜΙΑΣ ΤΕΡΖΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
ΕΦΟΡΟΣ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΑΣ ΜΠΑΚΑΤΣΕΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΕΦΟΡΟΣ ΟΡΕΙΒΑΣΙΑΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΜΟΣΧΟΣ
ΕΦΟΡΟΣ ΚΑΤΑΦΥΓΙΩΝ ΧΑΤΖΗΘΕΟΚΛΗΤΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ
ΜΕΛΟΣ ΠΑΤΙΕΡΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Τεχνική Επιτροπή Ορειβασίας
ΓΙΑΚΑΜΟΖΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΣΙΩΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ-ΧΡΗΣΤΟΣ
ΠΑΛΑΓΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΦΛΩΡΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΜΟΣΧΟΣ

Τεχνική Επιτροπή Χιονοδρομίας
ΜΠΑΚΑΤΣΕΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΧΑΤΖΗΘΕΟΚΛΗΤΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ
ΠΑΝΤΑΖΙΕΒΙΤΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΜΑΓΓΙΩΡΗΣ ΦΑΙΔΩΝ

? alpha plam

Via Ferrata στους Δολομίτες

Ο ορεινός όγκος της Brenta ανήκει στις ιταλικές Άλπεις, γνωστές και ως Δολομίτες. Οι Δολομίτες χωρίζονται σε εννιά γκρουπ με το συγκρότημα της Brenta να είναι το πιο δυτικό και απομονωμένο από τα άλλα, χωρίς ωστόσο να υστερεί σε τίποτα από αυτά. Στο γενικό πνεύμα των Δολομιτών, έτσι και η Brenta παρουσιάζει έντονο ανάγλυφο με μυτίκια και ορθοπλαγιές, που υψώνονται απότομα από το έδαφος για εκατοντάδες μέτρα, σκαλισμένες από τους παγετώνες και τις διαβρωτικές δυνάμεις της φύσης. Στα εντυπωσιακά τοπία που συναντάμε υπάρχει ένα πυκνό και καλά οργανωμένο δίκτυο από μονοπάτια και via ferrata.

Τι είναι όμως η via ferrata; Είναι μία ορεινή διαδρομή που περνάει από εκτεθειμένα περάσματα και ως εκ τούτου υπάρχουν κάποια μόνιμα υποβοηθήματα. Αυτά μπορεί να είναι σκάλες, τούνελ, γέφυρες και κυρίως πολλά χιλιόμετρα από συρματοσχοίνο. Έτσι, με την ασφάλισή μας στο συρματοσχοίνο, προσεγγίζουμε ευκολότερα και με ασφάλεια σημεία που πριν ήταν προσιτά μόνο με αναρρίχηση. Οι βαθ-

μοί δυσκολίας μίας via ferrata ποικίλλουν και εξαρτώνται από το πόσο εκτεθειμένη είναι, το μήκος της διαδρομής, το υψόμετρο, το είδος του πεδίου κτλ.

Ιδιαίτερα διάσημο στην Brenta είναι ένα σύνολο από via ferrata με το όνομα Via delle Bocchette system. Αν και η μέχρι τότε νοοτροπία των via ferrata ήταν η ανάβαση σε κάποια κορυφή, η φιλοσοφία στην Brenta είναι η σύνδεση των καταφυγίων του βουνού. Αναλυτικότερα, τα κομμάτια της Via delle Bocchette είναι τα Sentiero Benini, Bocchette Alte, Bocchette Centrale και L.Brenteri. Πρόκειται για διαδοχικές ferrata που διασχίζουν τον ορεινό όγκο της Brenta. Χρειάζονται 4 με 5 μέρες για την ολοκλήρωσή τους.

Μία παρέα πέντε μελών του ΕΟΣ Θεσσαλονίκης επισκεφτήκαμε τους Δολομίτες για τρεις μέρες, όπου και μείναμε σε ένα camping στο Arco. Μετά από πολλά ψώνια και μία εύκολη ferrata στο Arco για ζέσταμα, αρχίσαμε να ψάχνουμε κάτι και πιο απαιτητικό. Έτσι βρεθήκαμε να οδεύουμε για το θέρετρο Madonna di campiglio για να κάνου-

με τη φημισμένη via ferrata Bocchette centrali. Ακολουθώντας το μονοπάτι 318 φτάσαμε μετά από 2,5 ώρες στο καταφύγιο Brentei στα 2.182 μ. Από εκεί χρειαστήκαμε άλλη 1 ώρα και 10 λεπτά για να φτάσουμε στα 2.580 μ. στο καταφύγιο Valesinella, που είναι χτισμένο σε ένα εντυπωσιακό σημείο. Εκεί διαπιστώσαμε ότι δεν θα μας βγει σε μία μέρα

Τρεις διαδικασίες είναι αυτές που έδωσαν ζωή στους Δολομίτες. Αρχικά η **λιθογένεση** των πετρωμάτων στα βάθη της θάλασσας, έπειτα η **ορογένεση**, που συνδέεται με την κίνηση των λιθοσφαιρικών πλακών και την ανάπτυξη της οροσειράς των Άλπεων, και τέλος η **μορφογένεση**, που διαμορφώνει το ανάγλυφο με τη βοήθεια των στοιχείων της φύσης (παγετώνες, χιόνια, βροχή, αέρας) και τη δύναμη της βαρύτητας.

η via ferrata (ήμασταν κάπως αισιόδοξοι) και έτσι διανυκτερεύσαμε στο ιδιαίτερα όμορφο και φιλόξενο καταφύγιο. Την άλλη μέρα πρωί πρωί ετοιμαστήκαμε για τη via ferrata. Ακολουθήσαμε το μονοπάτι 323 για να φτάσουμε σε μισή ώρα στο διάσελο Bocca dei Armi στα 2.750 μ. Προς το τέλος υπάρχουν και τα υπολείμματα του παγετώνα vedretta dei Sfulmini. Έπειτα ξεκινάει η via ferrata με απανωτές σκάλες που μας προωθούν σε ζωνάρι, το οποίο κινείται κατά μήκος της κορυφής Gli Sfulmini (2.929 μ). Μετά από συνεχόμενη τραβέρσα με μοναδική θέα στην κορυφή cima Brenta Alta (2.960 μ.) και στον εντυπωσιακό μονόλιθο Campanile basso, φτάνουμε στο διάσελο Bocchetta dei Campanile basso. Τέλος τραβερσάρουμε κάτω από την κορυφή Brenta Alta και καταλήγουμε στο διάσελο Bocca di Brenta στα 2.552 μ. Έπειτα το μονοπάτι 318 μας οδηγεί στο καταφύγιο Pedrotti, ολοκληρώνοντας μία από τις εντυπωσιακότερες via ferrata στους Δολομίτες.

Όπως προανέφερα το δίκτυο των via ferrata στην Brenta είναι πολύ καλά οργανωμένο και άκρως εντυπωσιακό. Αξίζει και η ολοκλήρωση όλου του Via elle Bocchette system. Σχετικά με τη δική μας εξόρμηση, το πέρασμά μας από τους Δολομίτες ήταν γρήγορο αλλά γεμάτο εικόνες και εμπειρίες.

Ζάχαρης Αριστείδης

Νεπάλ: Ποιος ορειβάτης δεν το ονειρεύτηκε;

Το Νεπάλ έπαιζε σε επανάληψη στα όνειρά μου, καιρό τώρα, όπως και στα όνειρα πολλών ορειβατών. Φαίνεται ότι οι συχνές δεήσεις μου στο ΔΙΑ πιάσανε τόπο... και στις 11 Απριλίου 2014, χωρίς καλά καλά να το καταλάβω, πετούσα για Κατμαντού!

Μετά από πολλές ώρες πτήσεις φτάνουμε στο Κατμαντού. Φτάσαμε σε ένα χάος! Φασαρία, αυτοκίνητα να πηγαίνουν σαν τρελά μηχανάκια, αγελάδες, ατελείωτες κόρνες, βρομιά παντού, μυρωδιές. Παρ' όλη την χαοτική πρώτη εικόνα, η αλήθεια είναι ότι το Κατμαντού είναι μια συναρπαστική πόλη που κρύβει πολλά μυστικά έτοιμα να εξερευνηθούν, μια πόλη όπου είδα τα περισσότερα χαμογελαστά πρόσωπα!

Η δική μας περιπέτεια ξεκίνησε μέσα σε ένα δωδεκάθεσιο αεροπλανάκι. Προορισμός μας ένας αεροδιάδρομος στη Λούκλα, που κατασκεύασε ο Σερ Έντμουντ Χίλαρι (ο πρώτος άνθρωπος που έφτασε στην κορυφή του Έβερε-

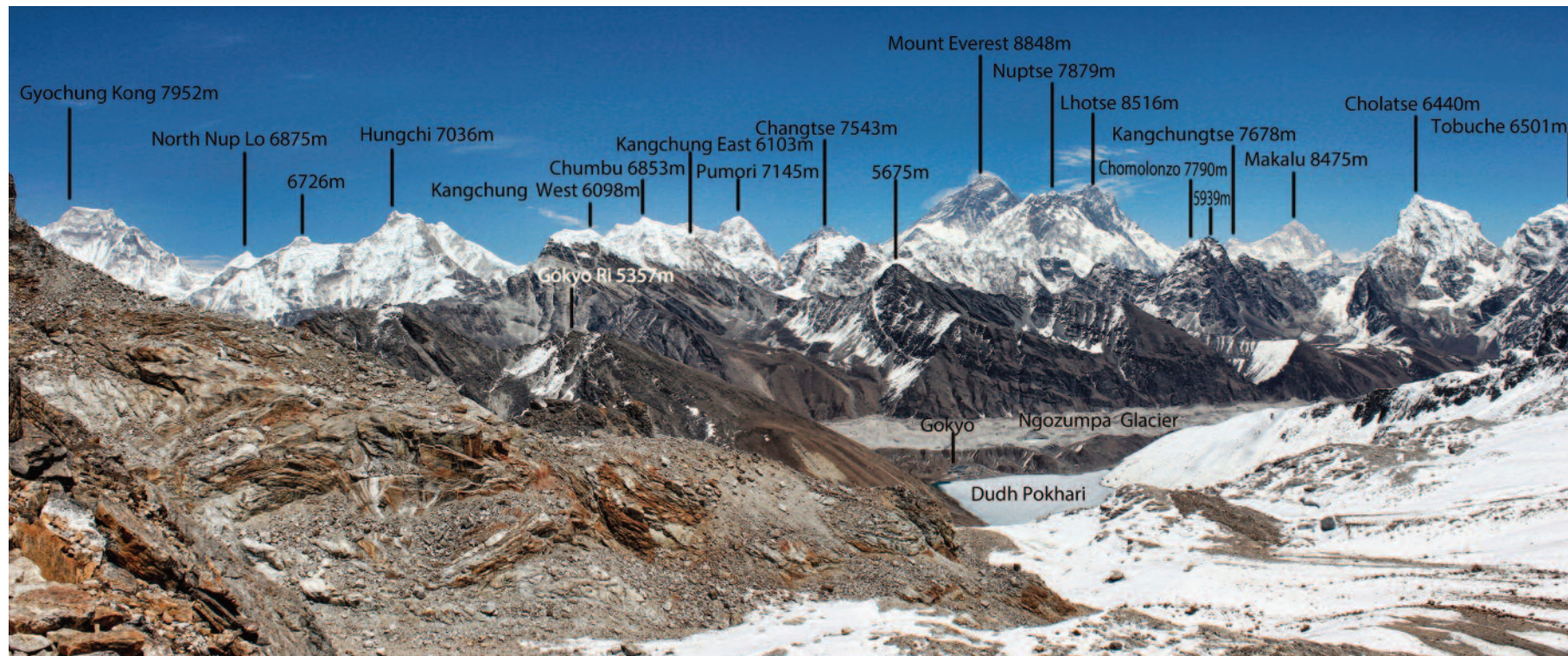
στ και θεωρείται από τα πιο επικίνδυνα στον κόσμο). Αυτή ήταν η αρχή του τρέκινγκ. Αφού γνωριστήκαμε με την υπόλοιπη ομάδα, ξεκινήσαμε την πεζοπορία με πρώτο προορισμό το Phakding. Η διαδρομή ήταν απίστευτη! Παραδοσιακά χωριά, ποτάμια, πανέμορφη φύση, καλλιεργημένες εκτάσεις, υπέροχες κρεμαστές γέφυρες γεμάτες με νεπαλέζικα σημαϊάκια προσευχών, στοιβαγμένες πέτρες με περίτεχνες επιγραφές, τα mani walls, ένα είδος ξορκιού του θιβετιανού βουδισμού. Στα μονοπάτια υπήρχε κοσμοσυρροή, ορειβάτες από κάθε γωνιά του πλανήτη, Νεπαλέζοι βαστάζοι, οδηγοί βουνού, και μια λέξη να αντηχεί σε όλη τη διαδρομή με κάτι φωτεινά και ευτυχισμένα πρόσωπα, NAMASTE, που σημαίνει «υποκλίνομαι σε εσάς».

Νάμαστε λοιπόν κι εμείς, στα μονοπάτια του Νεπάλ και το περπάτημα ατελείωτο, περάσαμε αρκετά παραδοσιακά χωριά, και μετά το γνωστό Namche Bazaar (3.440 μ.) κάναμε την πρώτη γνωριμία με το υψόμετρο. Άρχισαν οι ήπιοι πο-

νοκέφαλοι και κάποια άλλα συμπτώματα, τα οποία ξεπεράσαμε σύντομα με ξεκούραση και πολύ, πολύ νερό. Μετά τα 3.700 μ. η βλάστηση άρχισε σιγά σιγά να λιγοστεύει, και κάποια στιγμή είδαμε να προβάλλονται οι υπέροχες νεπαλέζικες βουνοκορφές. Απομακρυνθήκαμε από το κυρίως μονοπάτι που οδηγεί στην κατασκήνωση του Έβερεστ (base camp). Ακολουθήσαμε μία διαδρομή όχι και τόσο πολυσύχναστη, που μας οδήγησε στο χωριό Thame 3.800 μ., το χωριό καταγωγής των πιο διάσημων Σέρπα. Δεν υπάρχει σπίτι σε αυτό το χωριό που έστω ένα άτομο από την οικογένεια να μην πήγε στο Έβερεστ. Μετά το Thame περπατήσαμε σε μια πανέμορφη διαδρομή με κατεύθυνση το Nangra La, το παγετωνικό πέρασμα προς το Θιβέτ. Εκεί διανυκτερεύσαμε σε ένα lodge στο Lungden που βρίσκεται στα 4.400 μ.

Την επόμενη μέρα ήταν Κυριακή 20 Απριλίου, η μέρα της Ανάστασης στην πατρίδα. Μακριά από συγγενείς και φίλους, κάναμε Ανάσταση με ανθρώπους που γνωρίζαμε μόνο μερικές μέρες, ανθρώπους όμως με τους οποίους ζήσαμε τόσο δυνατές στιγμές και μοιραστήκαμε τόσες ομορφιές, που πλέον τους νιώθω δικούς μου. Το πρόβλημά μου βέβαια ήταν ότι τέτοια μέρα στην πατρίδα τρώνε κασιόκκι, μαγειρίτσα, παϊδάκια... κι εμείς θα τη βγάζαμε πάλι με μακαρόνια και ρύζι!

Μέχρι αυτό το σημείο το ταξίδι μας ήταν σχετικά χαλαρό, με μικρές υψομετρικές διαφορές. Από εδώ και πέρα ήταν

η ώρα να περάσουμε το πρώτο πέρασμα, το Renjo-La, ένα δύσκολο σημείο, με απότομη κλίση και με τρελή κούραση λόγω και της έλλειψης οξυγόνου. Άξιζε όμως η ανταμοιβή, μόλις ανεβήκαμε επάνω η θέα από το πέρασμα ήταν απίστευτη και μας έκανε να ξεχάσουμε την ταλαιπωρία και τον ανυπόφορο πονοκέφαλο, που μας είχε πιάσει σχεδόν όλους. Βλέπαμε τη βόρεια πλευρά του Έβερεστ (8.848 μ.), Nuptse (7.861 μ.), Lhotse (8.516 μ.), Makalu (8.481 μ.) και άλλες γιγαντιαίες κορυφές, όπως αυτή του Cho-Oyu (8.201 μ.). Κατηφορίσαμε σε ένα παραμυθένιο χωριό πάνω στην κοιλάδα Gokyo (4.800 μ.) με μια λίμνη, περιτριγυρισμένο από γιγάντια βουνά σε ένα από τα ωραιότερα σημεία στον κόσμο. Το τοπίο είναι εκπληκτικό, καθώς τα τρικουάζ νερά μοιάζουν να ενώνονται με το μπλε του ουρανού. Αντί να κάτω να ξεκουραστώ την επομένη μέρα, αποφασίζω να ανέβω στην κορυφή Gokyo Ri (5.357 μ.) Με έχει καταβάλει η κούραση από την προηγούμενη δύσκολη μέρα αλλά δεν το βάζω κάτω, παίρνω ένα τζελάκι και μετά από δυο ώρες περίπου βρίσκομαι πάνω.

Το Gokyo Ri είναι από τα πιο όμορφα σημεία του Νεπάλ, με απίθανη θέα. Από τη βραχώδη κορυφή είναι ορατές πέντε κορυφές που υπερβαίνουν τα 8.000 μ. υψόμετρο. Το Έβερεστ (8.848 μ.), το Cho-Oyo (8.201 μ.), το Kangchenjunga (8.586 μ.), το Lhotse (8.516 μ.) και το Makalu (8.481 μ.), αλλά

και αμέτρητες άλλες χιονισμένες κορυφές, όπως το Gyangchung Kang (7.922 μ.), το Cholatse (6.440 μ.), το Tawache (6.542 μ.), το Kantega (6.685 μ.), το Thamserku (6.808 μ.), και το Lobuche (6.145 μ.) Κάτω από την κορυφή Gokyo Ri φαίνεται ο παγετώνας Ngozumpa, ο μεγαλύτερος παγετώνας στο Νεπάλ, φημισμένος γιατί είναι ο μεγαλύτερος σε όλα τα Ιμαλάια και εκτείνεται κατά μήκος της κοιλάδας Gokyo, όπου σε συνδυασμό με το χρώμα των λιμνών Gokyo δημιουργεί ένα εξαιρετικό θέαμα.

Το επόμενο δύσκολο σημείο ήταν η διάσχιση του απαιτητικού περάσματος Chola Pass (5.420 μ.). Η διάσχιση ήταν αρκετά δύσκολη με σημεία όπου ήθελε πολλή προσοχή, βήμα βήμα, σκαλοπάτι σκαλοπάτι. Μετά από τέσσερις ώρες βρισκόμασταν στο πολύχρωμο από τα σημαία πέρασμα Chola Pass και απολαμβάνουμε την εξαιρετική φυσική ομορφιά του τοπίου. Μόλις πήραμε λίγες δυνάμεις, αρχίσαμε την κάθοδο προς την κοιλάδα Dzongla (4.843 μ.) Αυτή είναι ίσως από τις πιο ωραίες καταβάσεις που έχω κάνει ποτέ, περιτριγυρισμένος από γιγαντιαία βουνά, που στέκονται επιβλητικά δίπλα σου και νιώθεις σαν να σε παρακολουθούν και τότε καταλαβαίνεις πόσο μικροί είμαστε εμείς οι άνθρωποι και πόσο μικρή είναι η ζωή.

Πριν από τον τελικό μας στόχο, που ήταν η κορυφή Island Peak (6.189 μ.), φτάσαμε στο χωριό Gorak Sher, που

στα νεπαλέζικα σημαίνει «νεκρά κοράκια», λόγω της έλλειψης κάθε είδους βλάστησης σε αυτό το υψόμετρο. Είναι ένας οικισμός που αποτελείται αποκλειστικά από πανδοχεία, μιας και είναι το τελευταίο κατοικημένο μέρος στη διαδρομή για το Έβερεστ. Σε όλη τη διαδρομή, αλλά και στο Gorak Sher, πάθαμε ένα πολιτισμικό σοκ. Υπήρχαν πολλοί πεζοπόροι, επειδή η διαδρομή αυτή είναι κύριος στόχος πολλών trekkers. Από το Gorak Sher πήγαμε στο Base Camp Everest (5.364 μ.), μια διαδρομή όπως λένε οι ντόπιοι Nepal flat, δηλαδή πάνω κάτω, πάνω κάτω. Στην πορεία δεν φαίνεται το Έβερεστ αλλά μόνο ο παγωμένος καταρράκτης Khumbu. Μόλις φτάσαμε αγκαλιαστήκαμε και κάναμε σαν παιδάκια. Βγάλαμε τα σημαία μας και οι φωτογραφικές μηχανές πήραν φωτιά. Ήμασταν συγκινημένοι... ένας ακόμα στόχος επιτεύχθηκε.

Την επόμενη μέρα ξυπνήσαμε πρωί πρωί για να κάνουμε την ανάβαση στο Kala Pathar (5.643 μ.), που σημαίνει μαύρη πέτρα και είναι η τοποθεσία με την καλύτερη θέα του όρους Έβερεστ. Η ανάβαση δεν ήταν εύκολη αλλά η θέα από την κορυφή ήταν απaráμιλλη. Ακούσαμε μεγάλα κομμάτια παγετώνων να σπάνε. Οι κορυφές Pumori, Nuptse, Changtse, Ama Dablam, Tawache, Kantega και Έβερεστ είναι φαντασμαγορικές. Φανταστική και η θέα της κατασκήνωσης βάσης του Έβερεστ. Για πάρα πολλούς η ανά-

βαση στο Kala Pathar είναι μία πολύ μεγάλη, συναισθηματικά φορτισμένη εμπειρία. Απολαύσαμε τη θέα, ξεκουραστήκαμε και ξεκινήσαμε την κατάβασή μας με κατεύθυνση το χωριό Dingboche. Η πορεία μας ήταν με νότια κατεύθυνση, προς τα πίσω δηλαδή. Στη διαδρομή μας περάσαμε από ένα χαρακτηριστικό διάσελο, το Thokla Pass (4.830 μ.), όπου βρίσκονται αναμνηστικοί πέτρινοι τύμβοι για όσους έχουν χαθεί κατά τις αναβάσεις στο Έβερεστ και σε άλλες κορυφές της περιοχής. Λίγο πριν το χωριό Dingboche είδαμε για πρώτη φορά το Island Peak ή αλλιώς Imja Tse (6.189 μ.)

Μετά τη μεγάλη σωματική και ψυχική κούραση τόσων ημερών, φτάνουμε επιτέλους στο Base Camp (5.087 μ.), και φτάνουμε με μεγάλη χαρά, γιατί ο τελικός και ο κύριος στόχος μας, που τόσο καιρό σχεδιάζαμε, είναι πλέον πολύ κοντά. Ένα άγριο τοπίο, γεμάτο πέτρες, και ανάμεσά τους οι πολύχρωμες ορειβατικές σκηνές που έσπαγαν λίγο τη μονοτονία. Η επόμενη μέρα ήταν μέρα ξεκούρασης και εξάσκησης. Φρεσκάρουμε τη χρήση του ζουμάρ, ασφάλιση - απασφάλιση απο σταθερό σκονί, και ραπέλ σε μια πλαγιά δίπλα από τις σκηνές μας.

Το γερετήριο για την κορυφή ήταν στις 12.30 το βράδυ, πέσαμε νωρίς για ύπνο με την ελπίδα να κλείσουμε κανένα μάτι. Σε αυτό το υψόμετρο είναι πολύ δύσκολο ακό-

ΚΛΑΘΥΔΑΤΟΣ **SPORTS+SKI**

ΠΑΙΡΝΟΥΜΕ την ΤΡΕΛΑ σας στα ΣΟΒΑΡΑ!

WWW.DYNAPIT.COM

elan

DIRECT ALPINE

NORDICA

BRIKO

arva snow safety equipment

STUBAI

Παλαιών Πατρών Γερμανού 35 | Τ.Κ. 546 22 | Θεσ/νίκη | Τηλ.: 2310 241 823

μα και τα αυτονόητα, ελάχιστες κινήσεις σε κάνουν και λαχανιάζεις...

Έφτασε η μεγάλη στιγμή, με το που χτυπήσανε τα ξυπνητήρια ξεκινήσαμε την προετοιμασία, ντυθήκαμε ζεστά, φτιάξαμε τον σάκο με τα απαραίτητα, διάφορα σνακ, τζελάκια, νερό, και πήγαμε στο μεγάλο αντίσκηνο της τραπεζαρίας όπου πήραμε ένα θρεπτικό πρωινό με αρκετά ζεστά ροφήματα. Κατά τις δύο παρά ανάψανε όλοι οι φακοί κεφαλής και ξεκινήσαμε το περπάτημα με έναν αρμονικό χαλαρό ρυθμό κάτω από τον ξάστερο νεπαλέζικο ουρανό. Ο καιρός σύμμαχός μας με ιδανικές συνθήκες θερμοκρα-

σίας. Η νυχτερινή πορεία πάντα με μάγευε, περπατούσαμε όλοι συγκεντρωμένοι σε αυτό που κάναμε και επικρατούσε μια απίστευτη γαλήνη. Σύντομα πιάσαμε την απότομη ανηφόρα σε αυτό που φαινόταν μέσα στη νύχτα ως πετρώδες και βραχώδες έδαφος, στηριζόμενοι πολλές φορές με τα χέρια. Κατά τις 5 το πρωί άρχισαν να βγαίνουν οι πρώτες ηλιαχτίδες και σιγά σιγά αναδείχτηκε η μαγεία των βουνών γύρω μας με το ζεστό κόκκινο χρώμα του ήλιου και γεμίσαμε δύναμη και παρηγοριά. Σε λίγη ώρα φτάσαμε στη θέση κραμπόν, ήρθε η στιγμή να φορέσουμε τον εξοπλισμό μας. Μποντριέ, ιμάντες, καρμπίνερ, ζουμάρ, γκραμπόν, κράνος, πιολέ και φυσικά γυαλιά ηλίου και αντηλιακό. Δεθήκαμε σε δύο σχοινοσυντροφιές και πατήσαμε στον παγετώνα. Για αρκετή ώρα ανεβαίναμε χιονισμένους όγκους, περνώντας διάφορα σενάσια και περπατώντας πάνω σε αλουμινένιες σκάλες, για να διασχίσουμε ένα άλλο ρήγμα πάγου, πάντα δεμένοι. Επιτέλους φτάσαμε στον τοίχο, έναν όρθιο παγωμένο τοίχο περίπου 200 μέτρων, που θα μας οδηγούσε στην πολυπόθητη κορυφή. Μπαίνουμε στα μόνιμα σκονιά και ξεκινάμε την ανάβαση με αποφασιστικότητα και αδρεναλίνη συνεχώς αυξανόμενη. Εύκολα μου φάνηκαν απο τεχνική άποψη, αλλά οι ανάσες δύσκολες.

Για εσάς που θέλετε να φτάνετε πάντα ψηλά, η Forever είναι εδώ: προϊόντα μεγιστοποίησης ενέργειας, απόδοσης, ευεξίας και αντοχής. Δοκιμάστε τα!!

Γιώτα Φατούρου
+30 6946 646 290
Ανεξάρτητος Συνεργάτης της Forever
(www.foreverliving.com)

**FOREVER
NO LIMITS**

Έτσι, με έλξεις απο το ζουμάρ με τα χέρια και υποβοηθούμενοι καρφώνοντας τα κραμπόν σε κάποια υποτυπώδη ίχνη απο πατήματα, αρχίσαμε να προωθούμαστε πιο ψηλά. Κάποια στιγμή, κάνοντας 3-4 βήματα σταματούσα ένα λεπτό για να βρω τις αναπνοές μου. Πλησιάζοντας την τελική κόψη, η κλίση ξεπερνούσε τις 65 μοίρες. Εκεί βρισκόταν το διάσελο της προκορφής. Περπάτησα λίγα μέτρα και έφτασα στην κορυφή, όπου ασφαλίστηκα και σωριάστηκα κάτω από την υπερπροσπάθεια και την εξάντληση. Χρειάστηκα λίγα λεπτά να συνέλθω και να συνειδητοποιήσω ότι τα είχα καταφέρει. Ένωσα μια πελώρια ανακούφιση μια απόλυτη ικανοποίηση και μια ευτυχία να με κατακλύζει, είναι δύσκολο να περιγράψω τα συναισθήματά μου. Περίμενα όλη την ομάδα να φτάσει επάνω ενθαρρύνοντάς τους στα τελευταία τους μέτρα, για να βγούμε τις καθιερωμένες φωτογραφίες κορυφής. Ο καιρός απίστευτος με μια πεντάκαθαρη ατμόσφαιρα, μας βοήθησε να απολαύουμε το τοπίο μέχρι εκεί που μπορούσε να δει το γυμνό μάτι. Everest (8.848 μ.), Lhotse (8.501 μ.), Cho Polu (6.734 μ.), πίσω από το οποίο διακρίνεται η κόκκινη γρανιτένια μάζα του Makalu (8.475 μ.). Άλλες κορυφές που διακρίνονται από το Island Peak είναι το Nuptse (7.879 μ.), το Pumori (7.161 μ.) και το εντυπωσιακό επιβλητικό Ama Dablam (6.856 μ.), το πιο πολυφωτογραφημένο βουνό στον κόσμο, όπως λέγεται. Το

αποκαλούν και το Matterhorn των Ιμαλαίων, γιατί μοιάζει πολύ με «ερπετό που έχει σηκωμένο το κεφάλι του». Το έχω ερωτευτεί αυτό το βουνό!

Ήρθε η ώρα της επιστροφής στη βάση της κατασκήνωσης. Μπήκαμε στα σκονιά και αρχίσαμε τα ραπέλ. Έπρεπε να βιαστούμε, επειδή ο ήλιος ήταν αρκετά ζεστός και οι σενάσια μας περίμεναν ανυπόμονα! Η επιστροφή μάς φάνηκε πιο βασανιστική, ειδικά στο στεγνό και βραχώδες κομμάτι που το περπατούσαμε με τα σκληρά άρβυλα. Μετά από 15 ώρες βρισκόμασταν στη βάση εξουθενωμένοι, πίνοντας ζεστό τσάι και προσπαθώντας να συνέλθουμε.

Αρχίσαμε πλέον να μετράμε αντίστροφα, ξεκινήσαμε για την επιστροφή, ο καιρός είχε αρχίσει και χαλάει αλλά αυτό δεν μας πείραξε καθόλου, είχαμε τελειώσει. Η διαδρομή στην αρχή με χιόνι και όσο κατεβαίναμε χαμηλότερα με βροχή, περνώμε το Pangboche, το Namche και στο τέλος Lukla, περιμένοντας το αεροπλανάκι για να γυρίσουμε πίσω στον πολιτισμό μετά από 25 μέρες.

Ήταν μια φοβερή εμπειρία, μια εμπειρία ζωής. Μετά από τέτοιο ταξίδι γυρνάς άλλος άνθρωπος και βλέπεις τη ζωή διαφορετικά, δίνεις σημασία στα ποιο ουσιαστικά πράγματα. Ένωσα ευγνωμοσύνη και περηφάνια για τις αξίες που μου δίδαξαν και με διδάσκουν άνθρωποι και βουνά!

Δημήτρης Παυλίδης

**Δράση
όλο το
χρόνο**

Υπεύθυνοι καταφυγίου:
Α. Τιμπανάκος, κιν. 6980682589
Φ. Δελημήτρος, κιν. 6973854642

katafigiomelissourgiwni.blogspot.gr
ορειβατικό καταφύγιο Μελισσουργίου

Ορειβατικός Μαραθώνιος Ολύμπου

Πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία στις 7 Σεπτεμβρίου 2014 για 28η φορά ο Ορειβατικός Μαραθώνιος Ολύμπου, ο πρώτος και πιο ιστορικός αγώνας trail running στην Ελλάδα. Δήλωσαν συμμετοχή 404 αθλητές ενώ εκκίνησαν οι 312, από τους οποίους τερμάτισαν οι 294. Το απόλυτο ρεκόρ του 27ου ΟΜΟ με χρόνο 03:57:49 δεν μπόρεσε να το ξεπεράσει κανείς αθλητής φέτος.

Για τις ανάγκες του αγώνα είχαν στηθεί οκτώ σταθμοί τροφοδοσίας, που στελεχώθηκαν με εθελοντές, μέλη του συλλόγου, οι οποίοι έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό για την εξυπηρέτηση και την ασφάλεια των αθλητών.

Βάση αλλά και αξία του συγκεκριμένου αγώνα είναι ο εθελοντισμός. Ο αριθμός των εθελοντών έφτασε τους 120 σε σταθμούς τροφοδοσίας, στη διαδρομή και στη γραμματεία. Η διοργάνωση γίνεται κάθε χρόνο με την πολύτιμη υποστήριξη της Ελληνικής Ένωσης Έρευνας & Διάσωσης (ΕΕΕΔ), σαράντα μέλη της οποίας διασκορπίστηκαν στους σταθμούς τροφοδοσίας και στον τερματισμό, με τον σημαντικό ρόλο της υγειονομικής φροντίδας όποιων αθλητών τη χρειάστηκαν.

Ο αγώνας υποστηρίζεται από τον δήμο Δίου-Ολύμπου, ενώ ο Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Ολύμπου αδειοδότησε θετικά για τη διενέργεια του αγώνα.

Ο ΕΟΣ Θεσσαλονίκης, με τη διοργάνωση του μαραθωνίου, προσπαθεί να διαδώσει την αγάπη και το σεβασμό για τη φύση. Όσοι θέλουν να συμμετάσχουν, είτε ως αγωνιζόμενοι είτε ως εθελοντές, θα βρουν πληροφορίες στην ιστοσελίδα του ΕΟΣ Θεσσαλονίκης www.eosthessalonikis.gr και στην ιστοσελίδα του αγώνα www.olympus-marathon.gr.

Σας περιμένουμε μία ακόμα χρονιά για να νιώσουμε τη χαρά του ορειβατικού αθλητικού πνεύματος.

Τα αποτελέσματα

ΑΝΔΡΕΣ

- 1ος ΓΙΑΚΕΤΣ ΜΠΟΚΟΤΣ με 04:00:00
- 2ος ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ με 04:08:19
- 3ος ΖΑΧΑΡΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΣ με 04:23:34

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

- 1η ΣΕΚΟΣΚΑ ΚΑΤΑΡΖΥΝΑ ANNA με 05:02:18
- 2η ΡΕΠΣΕΝΚΟ ΛΟΡΑ με 05:29:28
- 3η ΣΥΛΛΑΙΟΥ ΑΣΗΜΙΝΑ με 05:47:52

ΑΝΩ των 55 ετών

- 1ος ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΕΝΕΤΙΚΙΔΗΣ με 05:02:26
- 2ος ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΙΑΡΓΑΛΗΣ με 05:44:38
- 3ος ΚΑΡΥΔΑΚΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ με 06:35:02

Ο νεότερος αθλητής ήταν ο ΤΣΑΡΟΥΧΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, 18 ετών, με χρόνο 08:30:14.

Πρόγραμμα αναβάσεων 2015

Ιανουάριος

11/1/2015
ΣΕΪΧ ΣΟΥ
Βαθμός δυσκολίας Α
Αρχηγοί: ΤΕΟ.

18/1/2015
ΧΟΡΤΙΑΤΗΣ
Βαθμός δυσκολίας Α
Αρχηγοί: ΤΕΟ

25/1/2015
ΕΘΝΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

31/1-1/2/2015
ΓΟΜΑΡΟΣΤΑΛΙ
Βαθμός δυσκολίας Δ
Αρχηγοί: Κοντός Νικ., Σμάγαδος Γ.

Φεβρουάριος

1/2/2015
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ (ΜΑΡΜΑΡΑΣ ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ)
Βαθμός δυσκολίας Α
Αρχηγοί: Γιακαμόζης Γ., Πανά Σ.

8/2/2015
ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ
ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΛΑΝ (ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ -
ΚΟΥΤΣΟΜΠΕΗΣ)
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγοί: Καψούδας Π., Φλώρος Ν.

15/2/2015
ΟΛΥΜΠΟΣ (ΓΚΟΡΤΣΙΑ-ΠΕΤΡΟΣΤΡΟΥΓΚΑ-
ΣΚΟΥΡΤΑ)
Βαθμός δυσκολίας Γ
Αρχηγοί: Νικολαΐδης Μ., Σιώτας Δ.,
Παλάγκας Δ.

21-23/2/2015
ΠΗΛΙΟ
Βαθμός δυσκολίας Α
Αρχηγοί: Κόντρας Π., Σιώτας Δ.

Μάρτιος

1/3/2015
ΦΑΛΑΚΡΟ (ΚΟΡΥΦΗ ή ΠΑΓΟΑΝΑΡΙΧΗΣΗ)
Βαθμός δυσκολίας Γ
Αρχηγοί: Νικολαΐδης Μ., Κόντρας Π.

7-8/3/2015
ΤΡΙΓΓΙΑ
Βαθμός δυσκολίας Γ
Αρχηγοί: Παπαστερίου Π., Παυλίδης Δ.

15/3/2015
ΣΕΛΙ (ΑΣΟΥΡΜΠΑΣΙ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγός: Νικολάου Ρ.

21-22/3/2015
ΟΛΥΜΠΟΣ (ΚΕΟΑΧ - ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ)
Βαθμός δυσκολίας Δ, Αρχηγοί: Γυμνόπουλος
Ε., Πανά Σ., Νικολαΐδης Μ.

22/3/2015
ΑΓ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ-ΟΜΒΡΙΑΝΟΣ-ΓΑΛΑΤΙΣΤΑ
Βαθμός δυσκολίας Β, Αρχηγοί: Γιακαμόζης Γ.,
Γιλέκη Φιλιώ

29/3/2015
ΠΑΓΓΑΙΟ (ΕΙΚΟΣΙΦΟΙΝΙΣΣΑ - ΤΡΙΚΟΡΦΟ Ή
ΤΣΕΚΟΥΡΙ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί: Σιώτας Δ., ΕΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

Απρίλιος

5/4/2015
ΠΙΕΡΙΑ (ΔΑΣΚΙΟ - ΚΑΤΑΦΥΓΙ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί: Γιακαμόζης Γ., ΤΣΙΡΙΚΑΣ ΑΠ.

9-13/4/2015
ΠΑΣΧΑ (FYROM)
Αρχηγοί: Κόντρας Π., Χαλιάζη ,
Παπαστερίου Π.

19/4/2015
ΟΛΥΜΠΟΣ (ΓΚΟΡΤΣΙΑ - ΠΡΙΟΝΙΑ ΑΠΟ
ΣΤΡΑΓΓΟ)
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγοί: Φλώρος Ν., Παπαστερίου Π.,
Παλάγκας Δ.

26/4/2015
ΒΑΒΔΟΣ
Βαθμός δυσκολίας Α
Αρχηγοί: Τερζίδης Τ., Γιλέκη Φιλιώ

Μάιος

1-3/5/2015
ΘΡΑΚΙΚΑ ΜΕΤΕΩΡΑ
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί: Παυλίδης Δ., Πανά Σ.

10/5/2015
ΠΑΪΚΟ (ΣΚΡΑ - ΜΕΓ. ΛΙΒΑΔΙΑ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί: Παπαστερίου Π., Καψούδας Π.

17/5/2015
ΒΟΡΑΣ (ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟ - ΜΠΕΛΟ
ΓΚΡΟΤΛΟ)
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγοί: Γιακαμόζης Γ., Σιώτας Δ.

24/5/2015
ΟΛΥΜΠΟΣ (ΑΓΙΑ ΚΟΡΗ - ΓΚΟΡΤΣΙΑ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί: Παπαστερίου Π., Σιώτας Δ.

30/5-1/6/2015
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ (ΧΕΛΙΔΩΝΑ - ΠΑΝΤΑΒΡΕΧΕΙ ή
ΜΑΥΡΗ ΣΠΗΛΙΑ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγός: Φλώρος Ν.

Ιούνιος

7/6/2015
ΜΠΕΛΛΕΣ (ΝΕΟΧΩΡΙ - ΚΟΡΥΦΗ)
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγοί: Γιακαμόζης Γ., Μπαντέκας Στ.

14/6/2015
ΟΛΥΜΠΟΣ (ΕΝΙΠΠΕΑΣ - ΠΡΙΟΝΙΑ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί: Καψούδας Π., Μπαντέκας Στ.

21/6/2015
Β.Ο.Σ.
Αρχηγός: Γιλέκη Φιλιώ

28/6/2015
ΟΛΥΜΠΟΣ (ΠΡΙΟΝΙΑ-ΚΕΡΑΜΙΔΙ-ΚΕΟΑΧ)
Βαθμός δυσκολίας Γ
Αρχηγοί: Παπαστερίου Π., Καψούδας Π.,
Παλάγκας Δ.

Ιούλιος

5/7/2015
ΚΙΣΣΑΒΟΣ (ΣΠΗΛΙΑ - ΚΑΛΥΨΩ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί: Κόντρας Π., Σιώτας Δ.

11-12/7/2015
ΟΛΥΜΠΟΣ
(Α: ΞΕΡΟΛΑΚΚΙ - ΚΑΖΑΝΙΑ - ΟΡΟΠ. -
ΧΡΗΣΤΑΚΗ)
(Β: ΚΟΨΗ ΝΑΟΥΜ)
Βαθμός δυσκολίας Δ
Αρχηγοί: Κοντός Νικ., Σμάγαδος Γ.

12/7/2015
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ (ΣΑΝΗ - ΣΙΒΗΡΗ)
Βαθμός δυσκολίας Α
Αρχηγός: Καψούδας Π.

25-26/7/2015
Π. Ο. Σ.

Αύγουστος

1-2/8/2015
ΟΛΥΜΠΟΣ (ΓΚΟΡΤΣΙΑ - ΟΡΟΠΕΔΙΟ -
ΠΡΙΟΝΙΑ)
Βαθμός δυσκολίας Γ
Αρχηγοί: Φλώρος Ν., Παπαστερίου Π.,
Γιακαμόζης Γ.

9/8/2015
CANYONNING
Αρχηγοί: Κόντρας Π., Ζάχαρης Α.

15/8/2015
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΤΙΣ ΑΛΠΕΙΣ
Βαθμός δυσκολίας Γ
Αρχηγός: Κοβανίδης Γ.

23/8/2015
CANYONNING
Αρχηγοί: Κόντρας Π., Ζάχαρης Α.

30/8/2015
Κ. ΟΛΥΜΠΟΣ (Π. ΠΑΝΤΕΛΕΜΩΝ-
ΚΑΛΛΙΠΕΥΚΗ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί: Σιώτας Δ., Γιλέκη Φιλιώ

Σεπτέμβριος

6/9/2015
Ορειβατικός
Μαραθώνιος
Ολύμπου

13/9/2015
ΦΑΛΑΚΡΟ (ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ)
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγοί: Νικολαΐδης Μ., Γιακαμόζης Γ.

19-20/9/2015
ΑΓΡΑΦΑ (ΚΑΡΑΒΑ ΒΟΥΤΣΙΚΑΚΙ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί: Καψούδας Π., Κόντρας Π.

27/9/2015
ΠΙΝΟΒΟ (ΑΕΤΟΧΩΡΙ - ΚΟΡΥΦΗ)
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγοί: Κόντρας Π., Σιώτας Δ.

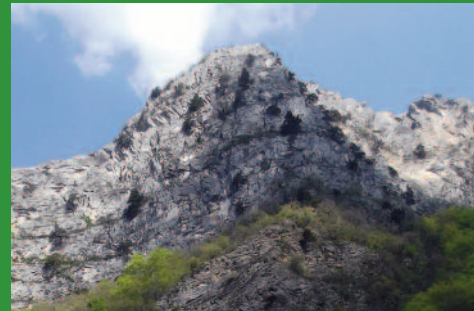

Οκτώβριος

4/10/2015
ΟΛΥΜΠΟΣ (ΔΑΣΟΣ ΜΑΛΤΑΣ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί: Σιώτας Δ., Καρακίτσιου

11/10/2015
ΒΑΣΙΛΙΤΣΑ (ΑΠΟ ΑΒΔΕΛΛΑ)
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγοί: Γιακαμόζης Γ., Πετρούδης

18/10/2015
ΤΖΕΝΑ (ΜΕΓΑΛΗ ΤΖΕΝΑ Ή ΒΑΚΟΥΦΙ Ή ΔΟΚΑΡΙ)
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγοί: Καψούδας Π., Μπαντέκας Στ., Αλεξάνδρου Β.

24-26/10/2015
ΒΑΛΙΑ ΚΑΛΝΤΑ
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί: Κόντρας Π., Σιώτας Δ.

Νοέμβριος

1/11/2015
ΟΛΥΜΠΟΣ (ΚΟΚΚΙΝΟΠΛΟΣ-ΚΙΤΡΟΣ - ΣΤΑΛΛΑΓΜΑΤΙΑ)
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγοί: Σμάγαδος Γ., Σιώτας Δ.

8/11/2015
ΒΕΡΜΙΟ (3-5 ΠΗΓΑΔΙΑ - ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί: Γιακαμόζης Γ., Μπαντέκας Στ.

15/11/2015
ΠΑΪΚΟ (ΚΑΣΤΑΝΕΡΗ - ΓΚΟΛΑ ΤΣΟΥΚΑ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί: Παπαστερίου Π., Καψούδας Π.

22/11/2015
ΠΑΓΓΑΙΟ (ΜΕΣΟΡΟΠΗ - ΣΠΗΛΙΑ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγός: Νικολάου Ρ.

29/11/2015
ΒΟΡΑΣ (ΠΙΠΕΡΙΤΣΑ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγοί: Αλεξάνδρου Β., Φλώρος Ν.

Δεκέμβριος

6/12/2015
ΑΣΚΙΟ (ΜΟΥΡΙΚΙ - ΒΛΑΣΤΗ)
Βαθμός δυσκολίας Β
Αρχηγός: Γιακαμόζης Γ.

13/12/2015
ΑΓΓΙΣΤΡΟ
Βαθμός δυσκολίας Α-Β
Αρχηγοί: Καψούδας Π., Αλεξάνδρου Β., Μπαντέκας Στ.

20/12/2015
ΛΑΪΛΙΑΣ
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγός: Τερζίδης Τ.

24-27/12/2015
ΦΛΩΡΙΝΑ (ΒΙΤΣΙ - ΒΑΡΝΟΥΝΤΑΣ)
Βαθμός δυσκολίας Β-Γ
Αρχηγοί: Κόντρας Π., Παπαστερίου Π.

Υπόμνημα – Οδηγίες για τις αναβάσεις

Σε κάθε εξόρμηση...

- Οι αναχωρήσεις για ημερήσιες εξορμήσεις γίνονται από τα γραφεία του συλλόγου, ενώ για τις διήμερες από τον χώρο του Αρχαιολογικού Μουσείου.
- Οι δηλώσεις συμμετοχής στις μονοήμερες γίνονται μέχρι την ΠΕΜΠΤΗ το βράδυ. Στις διήμερες μέχρι την ΤΕΤΑΡΤΗ το βράδυ.
- Σε περίπτωση μη συμμετοχής τα χρήματα της προκαταβολής δεν επιστρέφονται.
- Τηλεφωνικές κρατήσεις για αναβάσεις δεν γίνονται.
- Οι αρχηγοί των αναβάσεων μπορούν να μεταβάλουν μερικώς ή ολικώς το πρόγραμμα της ανάβασης.
- Οι αρχηγοί μπορούν κατά την κρίση τους να αποκλείσουν από τη διαδρομή άτομα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της ανάβασης, είτε γιατί δεν είναι κατάλληλα εφοδιασμένα με τον απαραίτητο εξοπλισμό, είτε για κάποιο άλλο βασικό λόγο που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ατομική τους ασφάλεια ή την ασφάλεια ολόκληρης της ομάδας.
- Το κάθε μέλος της ομάδας οφείλει να ακούει τις υποδείξεις και τις οδηγίες του υπεύθυνου αρχηγού και φέρει την ευθύνη για την ατομική του ακεραιότητα, αφού γνωρίζει εκ των προτέρων το βαθμό δυσκολίας της δραστηριότητας στην οποία συμμετέχει.
- Οι αναγραφόμενες ώρες πορείας υπολογίζονται κατά προσέγγιση και εξαρτώνται από τις καιρικές συνθήκες και την ομοιογένεια της ομάδας.

Χρήσιμες ιστοσελίδες

Παρακάτω παραθέτουμε μία σειρά από link που θα μπορούσαν να φανούν χρήσιμα στον πεζοπόρο-ορειβάτη: Η επίσημη ιστοσελίδα της ομοσπονδίας: <http://www.eoaa.gr/>
 Η ιστοσελίδα του συλλόγου: <http://www.eosthessalonikis.gr/el/default.asp>
 Διαδρομές για GPS: <http://www.hellaspath.gr/index.php?p=1>
 Αρχείο βουνών και άλλες δραστηριότητες: <http://oreibasias.gr/>
 Αναρριχητικές διαδρομές: <http://routes.gr/>
 Πεζοπορικές διαδρομές: <http://www.pezoporos.gr/pez/default.asp>
 Φωτογραφίες από φαράγγια, βουνά και σπήλαια: <http://canyoning-caving.blogspot.gr/>
 Διαδρομές ανά τον κόσμο: <http://www.summitpost.org/route/>
 Περί Ολύμπου: <http://www.olympus-climbing.gr/index.php>
 Ορειβατικά άρθρα: <http://hikingexperience.blogspot.gr/>

Ορεινή πεζοπορία

Εφόσον επιθυμούμε να συμμετέχουμε σε πεζοπορίες στο βουνό, θα πρέπει να διατηρούμε το σώμα μας σε σχετικά καλή φυσική κατάσταση και καλή υγεία. Γι' αυτό πρέπει στο ξεκίνημα να δοκιμάζουμε σχετικά μικρές σε χρονική διάρκεια πορείες (1-2 ώρες).

Ταυτόχρονα θα πρέπει να προσπαθούμε 2-3 φορές την εβδομάδα να κάνουμε μια στοιχειώδη σωματική άσκηση, ώστε να μπορούμε να συμμετέχουμε σε μεγάλες εκδρομές πεζοπορίας χωρίς να προκαλούνται πόνοι και κόπωση.

Στη διάρκεια της πορείας ο ρυθμός του βαδίσματος θα πρέπει να είναι τέτοιος, σαν να πρόκειται να περπατήσουμε όλη την ημέρα. Δεν θα πρέπει να οδηγούμε τον εαυτό μας στα όρια του, αγωνιζόμενοι για το ποιος θα φτάσει στην κορυφή γρηγορότερα.

Σκοπός του συλλόγου είναι να γνωρίσει το βουνό, και τη φύση γενικότερα, στους ανθρώπους, ώστε να το αγαπήσουν και να το προστατέψουν.

ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ

A Εύκολες πεζοπορικές διαδρομές, στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν και αρχάριοι.

B Πεζοπορικές διαδρομές με μικρές δυσκολίες, στις οποίες μπορούν να συμμετέχουν και αρχάριοι.

Γ Δύσκολες πεζοπορικές διαδρομές. Απαιτούνται ορειβατικές γνώσεις και εμπειρία.

Δ Πεζοπορικές διαδρομές πάνω σε χιόνι. Απαιτούνται ορειβατικές γνώσεις και εμπειρία σε χιόνι. Χρήση πιολέ και κραμπόν.

Canyoning με τον ΕΟΣ Θεσσαλονίκης

Μία Κυριακή διαφορετική από τις άλλες, ο ΕΟΣ Θεσσαλονίκης επισκέφθηκε τον Όλυμπο, αυτή τη φορά όχι για να κάνει ανάβαση σε κάποια κορυφή, αλλά για να πραγματοποιήσει την κατάβαση ενός φαραγγιού, του Ορλιά.

Το εν λόγω φαράγγι είναι ένα από τα δημοφιλέστερα της Ελλάδας, μιας και βρίσκεται στο βουνό των Θεών, ενώ σε πολλά σημεία οι βάρθρες και οι καταρράκτες του προσεγγίζονται εύκολα από πεζοπόρους που θέλουν να τα θαυμάσουν και να δροσιστούν στα νερά τους. Όταν όμως μιλάμε για κατάβαση φαραγγιού (δηλαδή canyoning) τα πράγματα αποκτούν ακόμα περισσότερο ενδιαφέρον.

Το canyoning είναι μία δραστηριότητα που κερδίζει διαρκώς καινούργιους οπαδούς, αφού η Ελλάδα ως ορεινή χώρα έχει μεγάλη ποικιλία φαραγγιών για όλα τα γούστα. Τα φαράγγια του Ολύμπου είναι ανοιχτά με πεντακάθαρα νερά, που σε προκαλούν να βουτήξεις, κυρίως τους ζεστούς μήνες του καλοκαιριού. Η επιλογή του Ορλιά για τα μέλη του ΕΟΣ Θεσσαλονίκης δεν ήταν τυχαία. Είναι κοντά στη Θεσσαλονίκη, έχει εύκολη πρόσβαση και κυρίως είναι κατάλληλο για ομάδες που δοκιμάζουν για πρώτη φορά αυτή τη δραστηριότητα.

Έτσι λοιπόν είκοσι άτομα βρεθήκαμε στις 23 Αυγούστου 2014 και ξεκινήσαμε από το μονοπάτι που πάει για το καταφύγιο της Κορομηλιάς, πάνω από το εκκλησάκι του Αγίου Κωσταντίνου. Μετά από μία ώρα βατής πεζοπορίας αφήσαμε το μονοπάτι και μπήκαμε στην είσοδο του φαραγγιού. Αφού έγιναν οι απαιτούμενες υποδείξεις και ετοιμασίες με τον εξοπλισμό, ξεκίνησε η διάχιση του φαραγγιού. Ακολούθησαν τεχνικές καταβάσεις με σχοινί (rapel), κολύμπι,

άλματα για τους πιο γενναίους και νεροτσουλήθρες, που μετατρέπουν το φαράγγι σε μία φυσική waterland. Ο μεγαλύτερος καταρράκτης αυτού του κομματιού είναι 25 μέτρα, ενώ υπάρχουν και άλματα που αγγίζουν τα δέκα μέτρα!

Μετά από 5 ώρες η ομάδα έφτασε στην έξοδο του φαραγγιού, στην κλασική μεγάλη βάρθρα, που προσεγγίζεται εύκολα και πάνω από το εκκλησάκι. Θετικές εντυπώσεις και χαμόγελα εγγυώνται ότι στο μέλλον θα επαναληφθεί αντίστοιχη δράση.

Υπεύθυνοι κατάβασης ήταν ο Ζάχαρης Αριστείδης και ο Κόντρας Παναγιώτης.

Ζάχαρης Αριστείδης

Περισσότερα στη σελίδα <http://canyoning-caving.blogspot.gr/2014/11/canyoning.html>

Αναρριχητική συνάντηση στα Μετέωρα –πού αλλού;

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε και φέτος η 26η Πανελλήνια Αναρριχητική Συνάντηση το τελευταίο σαββατοκύριακο του Σεπτεμβρίου στα Μετέωρα. Η συμμετοχή αναρριχητών ήταν εντυπωσιακή, καθώς η συνάντηση είχε φέτος παρουσίες από κάθε γωνιά της χώρας.

Παρόντα ήταν και στελέχη της ομοσπονδίας ενώ στους αναρριχητές προσφέρθηκε γεύμα. Επίσης πραγματοποιήθηκε η γνωστή εκδήλωση - προβολή στο θέατρο του πολιτιστικού κέντρου Καλαμπάκας. Έγιναν και πολλές επαναλήψεις κλασικών και μη διαδρομών. Ο καιρός ήταν και αίθριος... και τα μυαλά; Στα κάγκελα!

Καιρό πριν από τη συνάντηση είχε κυκλοφορήσει στους αναρριχητικούς κύκλους η πρόθεση της 19ης Εφορίας Αρχαιοτήτων για τον περιορισμό της αναρρίχησης αλλά και άλλων δραστηριοτήτων στον χώρο των Μετεώρων. Η πρόσβαση στους περισσότερους βράχους της περιοχής ουσιαστικά θα απαγορευτεί, καθώς από τα 80 βράχια στα οποία γίνονται αναρριχήσεις σήμερα, το σκαρφάλωμα θα επιτρέπεται μόνο σε 10 και σε αυτά μόνο σε ορισμένες διαδρομές, στις οποίες δεν θα υπάρχει οπτική επαφή με τα μοναστήρια. Επίσης δραστηριότητες όπως αγώνες ποδηλασίας, basejump και highline κρίνονται ανεπιθύμητες. Ίσως μόνο μετά από σχετική άδεια από τη μοναστική κοινότητα, μπορεί...ίσως... Το «θηρίο» 20 χρόνια μετά ξύπνησε! Ξύπνησε και διεκδικεί την «ιερότητα» του χώρου, το άβατο για τους «άναρχους» αναρριχητές και λοιπούς «ασεβείς»! Ξέω από το σπίτι μας! Σπίτι σας; Δεν νομίζω!

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή. Το 1995 ψηφίστηκε και υπογράφηκε από τον Α. Τσοχατζόπουλο νόμος που αναγνωρίζει τα Μετέωρα ως ιερό χώρο, απαγορεύοντας στην περιοχή την κατασκήνωση, τις εκδηλώσεις, την εκτέλεση ασκήσεων και τις επιδείξεις ανεμοπτερισμού. Το προεδρικό διάταγμα, στο οποίο αναφερόταν ο νόμος για τον προσδιορισμό των απαγορεύσεων των δραστηριοτήτων, δεν υπεγράφη ποτέ. 20 χρόνια μετά επανέρχεται, αναστατώνοντας όχι μόνο τους ντόπιους, όχι μόνο την εγχώρια αναρριχητική κοινότητα αλλά και τη διεθνή, καθώς η ΠΑΣ συνέπεσε χρονικά με την αίτηση της ομοσπονδίας και της Petzl στο ΚΑΣ να περάσει το διεθνούς φήμης rock trip από τα Μετέωρά μας. (Κρατήστε το «μας»). Αίτηση η οποία απορρίφθηκε. Η λόγος, σύμφωνα με το ΚΑΣ, ήταν ότι δεν προσδιορίστηκε από την εταιρεία ποιες διαδρομές θα χρησιμοποιηθούν. Μάλιστα... ας απαντήσουμε εμείς το αυτονόητο... Θα χρησιμοποιηθούν οι διαδρομές που χρησιμοποιούνται από τη δεκαετία του '70 και ανοίχτηκαν από Γερμανούς αναρριχητές σε συνεργασία με ντόπιους με την έγκριση των μοναστηριών! Στα Μετέωρα παρ' όλα αυτά η αναρρίχηση εμφανίστηκε πολύ νωρίτερα, όπως ενημερωνόμαστε από γραπτά μοναχών, που με τη βοήθεια ντόπιων ανέβηκαν στα βράχια για να χτίσουν τις μονές. Η αναρρίχηση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την τοπική πολιτιστική και θρησκευτική παράδοση, κάτι που φαίνεται ξεκάθαρα ακόμα και στα θρησκευτικά έθιμα της περιοχής.

Η περιοχή των Μετεώρων χρειάζεται προστασία. Αυτό είναι αδιαμφισβήτητο. Για αυτό άλλωστε, εκτός από την ελληνική νομοθεσία, προστατεύεται από την Unesco, ως μνημείο παγκόσμιας φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και συμπεριλαμβάνεται στη λίστα μνημείων παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς του I. Co.Mos. Γιατί λοιπόν χρειάζεται επιπλέον προστασία μέσω της ιεροποίησης του χώρου; Γιατί λοιπόν ενοχλεί η περιορισμένη προσέλευση αναρριχητών και άλλων επισκεπτών που σχετίζονται με αθλητικές δραστηριότητες, έναντι των χιλιάδων επισκεπτών που επισκέπτονται και στηρίζουν με την πίστη και τον οβολό τους τα μοναστήρια; Τα Μετέωρα απέχουν πολύ από το μοναστικό μοντέλο του Αγ. Όρους. Τα μοναστήρια εδώ «πωλούνται» μέσω μεγαλοπρακτόρων όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό. Και η πώληση αυτή είναι ομολογούμενης ιδιαίτερα επικερδής. Πώς οι αναρριχητές προκαλούν «ανεπανόρθωτη βλάβη», όπως διατείνεται το έγγραφο της 19ης Εφορίας Αρχαιοτήτων, και δεν θεωρείται το ίδιο ανεπανόρθωτη η βλάβη από τα κάθε είδους μπάζα και σκουπίδια που κρύβουν, όχι πάντα επιμελώς, οι μονές ανάμεσα στα «ιερά» βράχια; Μήπως υπάρχουν «ιερά» σκουπίδια και όχι «ιερά» σετάκια;

Ας παρουσιάσουμε ξανά λοιπόν τη φετινή συνάντηση καλύτερα ως εξής: Η φετινή ΠΑΣ ήταν σημαντική. Σημαντική για όλους μας. Το «παρών» στα Μετέωρά μας έδωσαν αναρριχητές από όλα τα μέρη της χώρας. Σμίξανε φίλοι, γνωστοί, παρέες. Βόρειοι και Νότιοι. Όλοι εκεί! Όλοι εκεί για να αντιδράσουμε, για να ενημερωθούμε από μία ομάδα σχοινοσυντρόφων μας, δεν θα πω επιτροπή, που οργανώθηκαν και έψαξαν καλύτερα το θέμα στη συνάντηση της πρώτης μέρας στο κιάσκι του κάμπινγκ που μας φιλοξενούσε. Ο προβληματισμός έντονος. Ακούστηκαν απόψεις των ντόπιων που τους κλείνουν την πόρτα στο ίδιο τους το σπίτι. Κάποιες ομάδες από τη Θεσσαλονίκη και την Κρήτη ήρθαν εξοπλισμένες με πανό, για να διαμαρτυρηθούν πιο έντονα το βράδυ της ίδιας μέρας στο Πολιτιστικό Κέντρο της Καλαμπάκας, όπου όμως το πρόβλημα, προς έκπληξη όλων, δεν συζητήθηκε. Παρουσιάσεις, χειραψίες και χαμόγελα των υψηλά ιστάμενων. Τα πανό κατέβηκαν και γύρισαν από εκεί που ήρθαν... Τις δύο μέρες της συνάντησης έγιναν επαναλήψεις διαδρομών από σχοινοσυντροφικές ενώ η αστυνομία της περιοχής έκανε την εμφάνισή της στη γραμματεία της συνάντησης και προειδοποίησε.

Στις βδομάδες που ακολούθησαν εί-

χαμε τη στάση του Rock Trip στα Μετέωρα, παρά την απαγόρευση. Είχαμε το σκαρφάλωμα κομματικών στελεχών για την προβολή, ας μην πω εκμετάλλευση, του θέματος. Είχαμε ανταλλαγή πύρινων άρθρων μεταξύ συντηρητικών και πιο εκφραστικών κύκλων της κοινότητας. Βιντεάκια, άρθρα, ψηφίσματα... Κυρίως όμως είχαμε επιτέλους την αφύπνιση και συσπείρωση του χώρου μας για ένα θέμα που μας αφορά! Για μία παράλογη απαγόρευση. Τα Μετέωρα είναι ιδιοκτησία όλων και δεν μπορεί να αποκλειστεί κανείς από το να τα απολαύσει μέσα από τον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται, είτε αυτό λέγεται σκαρφάλωμα, είτε θρησκευτικός τουρισμός, είτε ποδηλασία, είτε ορειβασία, είτε φωτογραφία. Η ιερότητα του χώρου προκύπτει από τη φυσική του ομορφιά, δεν χρειάζεται νόμους και υπογραφές. Χρειάζεται σεβασμό, χρειάζεται προστασία, όπως κάθε κομμάτι της όμορφης φύσης μας. Δεν είναι αντικείμενο εκμετάλλευσης, δεν είναι αντικείμενο αλόγιστου πλουτισμού! Δεν είναι σπι-φλίκι κανενός!

Η αναρρίχηση γεννήθηκε στα Μετέωρα και είναι σημαντικό να συνεχίσει να υπάρχει και εκεί. Ας μην ξεχάσουμε το θέμα. Τα Μετέωρα είναι όλων μας και μας αφορούν.

Σοφία Πανά

**Διοργάνωση
Υπαίθριων
Δραστηριοτήτων**

**Στέλιος Τσιαλικής
Mountain Leader**

☎ 6977307502
✉ traceyecoM@gmail.com
📘 Trace Your Eco

? aenaos

Ραντεβού στον Ψηλορείτη!

«Καλώς τα τα κοπέλια και τις κοπελιές! Να σας εκεράσομε μια ρακή... Ορίστε! Πάρτε και φυστίκια! Και λίγη γραβιέρα!»

Εγκάρδια καλωσορίσματα και κεράσματα από παντού. Έτσι είναι η Κρήτη! Αν μη τι άλλο, εκεί γεννήθηκε και ανατράφηκε ο Δίας, ο Ξένιος Δίας.

Ο λόγος για την 74η Πανελλήνια Ορειβατική Συνάντηση (ΠΟΣ), που φέτος έγινε στο οροπέδιο της Νίδας, στον Ψηλορείτη, με συνδιοργάνωση των ΕΟΣ Ηρακλείου και Ρεθύμνου. Η διοργάνωση, άρτια εξ αρχής, από όταν ακόμα παίρναμε τηλέφωνο να κάνουμε ερωτήσεις για τα διαδικαστικά. Όλα τα είχαν προβλέψει. Εξατομικευμένη εξυπηρέτηση, πολιτιστικές, γαστρονομικές και ορειβατικές προτάσεις για όσους έμεναν παραπάνω στο νησί, και πρόθυμοι να σε βοηθήσουν σε ό,τι πληροφορία ήθελες.

Φτάνοντας στην ΠΟΣ με λεωφορείο της διοργάνωσης (κόστος 15 ευρώ, και ήταν τα μόνα που πληρώσαμε!), μας περίμενε το παραδοσιακό κρητικό καλωσόρισμα με παγωμένη ρακή, φυστίκια και γραβιέρα. Νερό, καθόλη τη διάρ-

κεια της ΠΟΣ άφθονο και δωρεάν για όλους. Αφού στήσαμε σκηνές στο οροπέδιο, ακολούθησε πορεία περίπου μισής ώρας μέχρι το Ιδαίον Άντρο, τη σπηλιά όπου γεννήθηκε ο Δίας. Εντυπωσιακή! Σε αυτό το φόντο έγινε και η έναρξη της εκδήλωσης, με σύντομους χαιρετισμούς από όλους τους συλλόγους που παραβρέθηκαν. Αθρόα η προσέλευση του κόσμου, περίπου 600-700 άτομα. Η δική μας παρέα-μέλη του ΕΟΣ Θεσσαλονίκης απαρτιζόταν από 5 άτομα (Νικολάου Ρούλα, Παπαβλασίου Γιάννης, Σμάγαδος Γρηγόρης, Σπύρου Γωγώ, Φατούρου Γιώτα), και ο χαιρετισμός μας με αυτοσχέδια μαντινάδα έκλεψε τις εντυπώσεις!

Ήδη όμως μας είχαν πάρει οι μυρωδιές από κάτι καλό που ψηνόταν... Τι άλλο, παρά το παραδοσιακό «αντικρυστό» (κατσικάκι ψημένο στην ύπαιθρο γύρω από φωτιά), συνοδευόμενο από γαμοπίλαφο, και ένα σωρό άλλο κρητικά τοπικά εδέσματα και κρητικούς οίνους – άφθονος και δωρεάν επίσης. Το γλέντι που ακολούθησε μετά, με ζωντανή ορχήστρα και χορευτές, ξεπέρασε κάθε προσδοκία (ακό-

μα και των διοργανωτών), και κράτησε για αρκετή ώρα μετά τον προγραμματισμένο χρόνο ησυχαστηρίου... Γίναμε όλοι μια παρέα, στον χορό και στη χαρά, τι όμορφο συναίσθημα!

Την επόμενη μέρα ήταν η προγραμματισμένη ανάβαση στην κορυφή Τίμιος Σταυρός του Ψηλορείτη (2.456 μ.). Και ενώ ξεκινήσαμε χαλαροί, με γέλια και αστεία, αποδείχθηκε διάλολου εύκολη υπόθεση! Το κρητικό τοπίο ξερό, χωρίς δέντρα, μόνο φρύγανα, θάμνοι και πέτρες, και αρκετός ήλιος στο ξεκίνημα. Έχει κι αυτό τη γοητεία του, βέβαια... Ένα αεράκι στην αρχή, το οποίο σταδιακά μετατράπηκε σε αέρα, και καθώς συνεχίσαμε την ανάβαση, έγινε ΑΕΡΑΣ δυνατός που σε παρέσερνε από το μονοπάτι και δεν σε άφηνε να περπατήσεις! Η θερμοκρασία έπεσε κατά πολύ και συνέβη το εξής παράδοξο: σηκώθηκε πολλή ομίχλη, που δε άφηνε να δεις στα δύο μέτρα και η οποία σε τύλιγε σε ένα υγρό σύννεφο, τόσο υγρό, που ενώ δεν έβρεχε, γινόσουν μούσκεμα στο λεπτό! Απίστευτος συνδυασμός συνθηκών, που έκανε την ανάβαση μια μοναδική εμπειρία.

Δυστυχώς αρκετός κόσμος δεν ήταν προετοιμασμένος

για τέτοιες συνθήκες –και τέτοια μεταβολή καιρού–, κι έτσι ελάχιστοι σε σχέση με τον αρχικό αριθμό ορειβατών κατάφεραν να πατήσουν κορυφή (μεταξύ αυτών που την κατέκτησαν και οι δικοί μας Ρούλα-Γρηγόρης-Γωγώ-Γιάννης).

Η κατάβαση όσο πιο γρήγορα γινόταν, για να γλιτώσουμε από τις ακεφιές του Δία και τον καιρό που μας έστειλε. Ευχάριστη έκπληξη το ότι η φιλοξενία των διοργανωτών συνεχίστηκε, αφού περίμεναν όλους τους ταλαίπωρους ορειβάτες με νερά και φαγητό στο οροπέδιο της Νίδας. Ακολούθησε το ξεστήσιμο των σκηνών (όσων είχαν μείνει όρθιες από τον αέρα που έπιασε και στο οροπέδιο), και η μεταφορά μας πίσω στο Ηράκλειο με λεωφορείο των διοργανωτών.

Κλείνοντας, σύμφωνα και με μαρτυρίες ατόμων που έχουν παρευρεθεί και σε άλλες ΠΟΣ, η φετινή ήταν ξεχωριστή, άψογος συνδυασμός ορειβασίας και περιπέτειας, γλεντιού, φαγητού, υποδοχής, οργάνωσης.

Πάντα τέτοια και καλώς να ξανασμίγουμε λοιπόν, όπως λεν και οι Κρητικοί!

Γιώτα Φατούρου

40 Χρόνια
ταξιδεύουμε μαζί
παντού,
σε Ελλάδα
και εξωτερικό!

- > Οργανωμένες Αεροπορικές, Οδικές & Ακτοπλοϊκές εκδρομές
- > Ταξίδια για μεμονωμένους
- > Εκδόσεις Αεροπορικών & Ακτοπλοϊκών Εισιτηρίων
- > Κρατήσεις Ξενοδοχείων
- > Μεγάλος στόλος πολυτελών λεωφορείων

ταξιδεύουμε μαζί...
Πάντου!
ZORPIDIS
travel services
Ένα ταξίδι για τον κοινό μας

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ | Εγνατία 76 • τηλ.: 2310 244.400
Μητροπόλεως 24 • τηλ.: 2310 231.168-70
Mediterranean Cosmos • τηλ.: 2310 476.880, 2310 473.608
Πόντου 41 – Καλαμαριά • τηλ.: 2310 459.877
Αμπελοκήπων 51, Περαία • τηλ.: 23920 21.931,3
Καπετάν Χάψα 43, Θέρμη • τηλ.: 2310 461.166
Κ. Καραμανλή 50, Διαβατά • τηλ.: 2310 784.897
ΜΕΘ Λεωφ. Παπανικολάου 150, Πεύκα • τηλ.: 2314 002.296
ΑΘΗΝΑ | Μητροπόλεως 5, Αθήνα • τηλ.: 210 32 500 64

My ticket® www.myticket.travel

www.zorpidis.gr

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ: 801 11 200 100

Χωρίς σύνορα: Όρος Όρβηλος

Το όρος Όρβηλος ανήκει στην κατηγορία των όχι και ιδιαίτερα επισκέψιμων βουνών. Δυστυχώς αποτελεί και αποτελούσε ένα σύνορο μεταξύ δύο χωρών (Ελλάδα-Βουλγαρία), με ό,τι συνέπειες αρνητικές ή θετικές μπορεί να έχει αυτό. Στην πρόσφατη πολυήμερη επίσκεψή μου στο συγκεκριμένο βουνό διαπίστωσα ότι πάρα πολύ άνθρωποι εγκατέλειψαν την επαρχία εδώ και αρκετά χρόνια (Νευροκόπι, Αχλαδοχώρι, Κατάφυτο κ.ά.) σε αναζήτηση εργασίας στα μεγάλα αστικά κέντρα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Έτσι λοιπόν όλες οι οικονομικές και άλλες δραστηριότητες που λάμβαναν χώρα στο βουνό (διαχείριση ξυλαποθέματος, δασεργάτες, βόσκηση, κτηνοτρόφοι κ.ά.) έχουν εξασθενήσει. Το βουνό έχει πολύ μικρό δίκτυο δασικών δρόμων, αρκετά κακοσυντηρημένων.

Παρά τις παραπάνω αρνητικές επιπτώσεις για την κοινωνία, το βουνό είχε και έχει μια σπάνια και παρθένα ομορφιά. Η χλωρίδα του βουνού ανθεί. Περιπατώντας στην καρδιά του βουνού, στις πλαγιές, στους χείμαρρους, στις χαράδρες του, το αίσθημα ότι πρόκειται για κάτι παρθένο είναι διάχυτο παντού. Και τώρα περισσότερο από κάθε άλλη φορά είναι εμφανές ότι ο Όρβηλος αποτελεί χλωριδικό παράδεισο και ένα σύνορο μετάβασης από τη μεσογειακή χλωρίδα στη βαλκανική.

Το παραπάνω γεγονός αναγνωρίστηκε το 2000, όταν οι κορυφές του όρους Όρβηλος εντάχθηκαν στις προστατευόμενες περιοχές NATURA, και όχι τυχαία. Μετά από 14 χρόνια συνεχίζει και βρίσκεται κάτω από το ίδιο καθεστώς. Στα πλαίσια του ίδιου προγράμματος γίνεται φέτος μια καταγραφή-παρακολούθηση των τύπων οικοτόπων, της χλωρίδας, της πανίδας, των ασπόνδυλων κ.ά. σε όλες της πε-

ριοχές NATURA στην Ελλάδα, και φυσικά στον Όρβηλο.

Ο Όρβηλος είναι το νοτιότερο βουνό της οροσειράς του Πιρίν, η οποία βρίσκεται σχεδόν ολόκληρη στη Βουλγαρία. Το ελληνικό τμήμα του (στο βουλγαρικό τμήμα η ονομασία είναι Σλαβιάνκα) αποτελεί φυσικό σύνορο των νομών Σερρών και Δράμας. Γεωλογικά, σύμφωνα με το ΙΓΜΕ, η περιοχή ανήκει στη μάζα της Ρίλας-Ροδόπης και η χλωρίδα του βουνού αναπτύσσεται σε μάρμαρα και σε προσχώσεις κοιλάδων (αλλουβιακές αποθέσεις).

Όσον αφορά το κλίμα, ο κλιματικός τύπος μπορεί να χαρακτηριστεί ως μεταβατικός μεταξύ του μεσογειακού και του ηπειρωτικού κλίματος. Το βιοκλίμα παρουσιάζει και αυτό μετάβαση από τον υπο-μεσογειακό χαρακτήρα στον αηρικό εύκρατο και η περιοχή ανήκει στον υγρό βιοκλιματικό όροφο με δριμύ χειμώνα.

Προσέγγιση από τέσσερα διαφορετικά σημεία

Η πρώτη προσέγγιση του βουνού έγινε στον νομό Σερρών, και πιο συγκεκριμένα από το Άγκιστρο. Μετά το τέλος του χωριού και με κατεύθυνση ανατολικά (στα 6 χλμ.) προσπερνώντας ένα καμπαναριό από μια παλιά εκκλησία αφήσαμε το αυτοκίνητο σε υψόμετρο 600 μ. λόγω του δύσβατου δρόμου. Οι πυκνές συστάδες οστρυάς-φράξου εμφανίστηκαν μετά από 30 λεπτά περπάτημα, πάνω σε μονοπάτι (δασικός δρόμος). Οι συστάδες αυτές εμφανίζονται σχεδόν σε όλο το βουνό, από υψόμετρο 700-800 μ., και φτάνουν σε διαφορετικό υψόμετρο ανάλογα με την έκθεση προς τον ορίζοντα και την κλίση των κλίσεων. Στη συνέχεια αλλάζει αρκετά η μορφολογία του εδάφους, οι κλίσεις γίνονται αρκετά έντονες έως και πολύ απότομες και το μονοπάτι

χάνεται σταδιακά μέσα στην πυκνή βλάστηση. Φτάσαμε μέχρι το υψόμετρο 1.140 μ., όπου συναντήσαμε αμιγείς συστάδες οξιάς (*Fagus sylvatica*). Δυστυχώς δεν καταφέραμε να φτάσουμε μέχρι την κορυφογραμμή (1.325 μ.), λόγω του ότι άρχισε να σουρουπώνει και λόγω των απότομων κλίσεων και της έλλειψης μονοπατιού.

Η δεύτερη προσέγγιση έγινε από τον νομό Δράμας και πιο συγκεκριμένα από το χωριό Βαθύτοπο, που βρίσκεται μετά το Νευροκόπι. Από τον Βαθύτοπο πήραμε έναν αγροτικό δρόμο με βόρεια κατεύθυνση προς τα σύνορα και φτάσαμε στην εκκλησία του Αγ. Αρχαγγέλου. Από εκεί, περνώντας έναν δασικό δρόμο στα δυτικά, φτάσαμε σε μια κυνηγετική καλύβα, όπου αφήσαμε το αυτοκίνητο. Τις δύο ημέρες που αφιερώσαμε στο συγκεκριμένο μέρος διαπιστώσαμε ότι η βλάστηση ανέρχεται σε πολύ αραιά κατάσταση, λόγω του βραχύδους του εδάφους. Τα σπουδαιότερα ξυλώδη είδη που εμφανίζονται είναι: *Ostrya carpinifolia* (Οστριά), *Fraxinus ornus* (Φράξος), *Carpinus orientalis* (Γαύρος

ο ανατολικός), *Juniperus oxycedrus ssp. oxycedrus* (Άρκευθος η οξυδερκής), *Quercus pubescens* (Χνοόδης δρυς), *Corylus avellana* (Φουντουκιά η ήμερη), *Cornus mas* (Κρασιά), *Hippocrepis emerus ssp. Emeroides* (Κορονίλλη ημεροειδής) κ.ά. Στην περιοχή αυτή κατέρχονται και είδη πεύκης (μαύρη, ρομπόλα και δασική) (*Pinus nigra*, *P.helreichii*, *P. sylvestris*), από τα οποία κυρίως η μαύρη πεύκη και δευτερευόντως τα ρόμπολα, σε μίξη με τη μαύρη, σχηματίζουν συστάδες με τάση επέκτασης κατά θέσεις. Υψηλότερα τα πεύκα σχηματίζουν καθαρή ζώνη κωνοφόρων σε μίξη ή αμιγή κατάσταση, με τα ρόμπολα να σχηματίζουν τα δασόρια σε υψόμετρο 1850-1900 μ., ενώ μεμονωμένα άτομα, συνήθως θαμνώδους μορφής, ανέρχονται σχεδόν μέχρι την κορυφή «Όρος Αλή Μποτούς» (2.212 μ.), στα σύνορα των νομών Σερρών και Δράμας και στην κορυφή «Αλή Μποτούς» (2.172 μ.) στον νομό Δράμας. Μικρότερη σημασία για τον ανατολικό Όρβηλο έχει η Ελάτη (*Abies borisii-regis*), η οποία βρίσκεται σε μίξη με τα άλλα κωνοφόρα και την οξιά (*Fagus sylvatica*), που σχηματίζει μικρές αμιγείς ή μικτές συστάδες με τη λευκόδερμη πεύκη ή ελάτη.

Η επόμενη προσέγγιση που κάναμε ήταν από το χωριό Κατάφυτο, και πιο συγκεκριμένα στην τεχνητή λίμνη του Κατάφυτου Δράμας. Πήραμε μονοπάτι λίγο πριν συναντήσουμε τη λίμνη, δίπλα από ένα μαντρί το οποίο είναι καλοσυντηρημένο, καθώς το χρησιμοποιούσε ο στρατός για την επικοινωνία με τα πα-

ραμεθόρια φυλάκια, και ανηφορήσαμε σχεδόν ως την κορυφή. Η συγκεκριμένη πλευρά είναι τελείως διαφορετική, καθώς υψηλότερα από τα 1.400-1.850 μ. συναντούμε υπαλπική χορτολιβαδική βλάστηση με κατά θέσεις επικράτηση του *Juniperus oxycedrus ssp. nana* (νανώδης μορφή αρκεύθου). Το συγκεκριμένο μέρος είχε καεί το 2002, παρ' όλα αυτά η βιοποικιλότητα είναι μοναδική. Εδώ συναντούμε πολλά ενδημικά φυτά του Όρβηλου και της ευρύτερης περιοχής όπως: *Dianthus simulans* (Διάνθος), *Connonulus boissieri ssp. suendermannii* (Κονβόβουλος) κ.ά. Οι κορυφές του όρους Όρβηλος χαρακτηρίζονται από

την παρουσία 83 σημαντικών φυτών.

Η πλευρά που αφήσαμε για το τέλος βρίσκεται στον νομό Σερρών και συγκεκριμένα μετά το Αχλαδοχώρι. Μετά το χωριό και με κατεύθυνση βορειοανατολική μέσα από τους αγροτικούς δρόμους (περίπου 4 χλμ. καλού χωματόδρομου), συναντάς το φαράγγι του Κοιμισμένου ρέματος, στην είσοδο του οποίου υπάρχει σημαδεμένο μονοπάτι του Σ.Ε.Ο. Οξιές, πεύ-

κα, άνθη κρεμασμένα από τις ορθοπλαγιές, στρώματα από φυτά και πολλά αλλά συνθέτουν τη μοναδικότητα της διαδρομής. Κατά τη διάρκεια της πορείας μας είχαμε μια απάντηρη συνάντηση με αγριογούρουνα πάνω στο μονοπάτι. Η ανάβαση από την είσοδο του φαραγγιού μέχρι και την κορυφογραμμή και τις πυραμίδες (σύνορα) διαρκεί περίπου 2-2,5 ώρες.

Μοιάζει αληθινή πρόκληση η ανάβαση στον Όρβηλο. Ένα βουνό απόμακρο, ελάχιστα γνωστό και κυρίως παρθένο. Αθέατη σχεδόν η κορυφή ανάμεσα στους νομούς Δράμας και Σερρών, στη γραμμή των συνόρων Ελλάδας και Βουλγαρίας.

Δαμιανίδης Χρήστος
M.sc. Δασολόγος

σχεδιάζουμε
με βάση
τις ανάγκες σας
κατασκευάζουμε
με αξιοπιστία,
συνέπεια
και οικονομία

PROJECT
ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ

ΕΡΜΟΥ 4, 51425 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ: 2310 524122 | FAX: 2310 524367 | email: info@project-kat.gr

Περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας: www.project-kat.gr

2ος αγώνας «Ξεσκουριάζω»

Το πρωί της 6ης Οκτωβρίου 2014 δόθηκε η εκκίνηση του 2ου αγώνα ορεινού τρεξίματος «Ξεσκουριάζω». Αφιετηρία και θερματισμός το χωριό Μεγάλη Παναγία της ορεινής Χαλκιδικής, ένας τόπος που ο ΕΟΣ Θεσσαλονίκης έχει επισκεφθεί αρκετές φορές τα τελευταία χρόνια.

Πρόκειται για έναν αγώνα με ξεχωριστό ενδιαφέρον. Σκοπός του, εκτός από την προώθηση του αθλητισμού και την προβολή της φυσικής ομορφιάς, είναι η ανάδειξη του τεράστιου προβλήματος που αντιμετωπίζει η περιοχή λόγω της ανοιχτού τύπου εξόρυξης χρυσού. Μιας εξόρυξης που ήδη προετοιμάζεται και που οι πρώτες αρνητικές επιδράσεις της σε περιβαλλοντικό και κοινωνικό επίπεδο είναι ήδη εμφανείς στην περιοχή.

Συνδιοργανωτές του αγώνα υπήρξαν και πάλι ο πολιτιστικός σύλλογος και ο σύλλογος γυναικών Μεγάλης Παναγίας. Σημαντική βοήθεια στην προετοιμασία και διεξαγωγή του αγώνα δόθηκε από πολλούς εθελοντές από διάφορα μέρη της Ελλάδας!

Ο αγώνας είναι ορεινού χαρακτήρα, μέτριας δυσκολίας. Έχει μήκος 24 χλμ., από τα οποία 17,5 είναι μονοπάτια μέσα σε δάση από οξιές, καστανιές, Πτεύκα, δρυς κ.ά. Η συνολική υψομετρική διαφορά είναι περίπου 1.200 μ.

Νικητής του αγώνα στην κατηγορία των ανδρών αναδείχθηκε ο Φωτιάδης Αλέξανδρος με χρόνο 2:7'35", ενώ στις γυναίκες η Τσιρπανλή Καλλιόπη με χρόνο 2:56'35". Συνολικά πήραν μέρος 131 αθλητές και αθλήτριες στον αγώνα των 24 χλμ. αλλά και 80 αθλητές στον μικρότερο αγώνα των 5 χλμ. που διεξήχθη παράλληλα.

Σημαντική ήταν και η παρουσία του ΕΟΣ Θεσσαλονίκης με 9 συμμετοχές και καλύτερη θέση την 23η του Παπαστερίου Πέτρου με 2:58'18".

Κατά τη διάρκεια του αγώνα υπήρξαν ομάδα κρουστών, που έπαιξε για τους θεατές, και δραστηριότητες για παιδιά. Για την αποκατάσταση των δυνάμεων των αθλητών αλλά και των εθελοντών και θεατών φρόντισαν τα μέλη του συλλόγου γυναικών με παραδοσιακά ντόπια εδέσματα. Στους συμμετέχοντες μοιράστηκαν αναμνηστικά και βότανα που συλλέχθηκαν από την περιοχή. Αξιοσημείωτη είναι επίσης η δωρεάν διαμονή που παρέχονταν από το προηγούμενο βράδυ σε δωμάτια στο χωριό με προτεραιότητα στους αθλητές από τα πιο μακρινά μέρη. Σε αναμονή λοιπόν του 3ου αγώνα, ελπίζοντας να γίνει σε ένα βουνό ελεύθερο χωρίς συρματοπλέγματα και τοξικά απόβλητα.

Νίκος Κοντός

Δεινοί ορειβάτες των ελληνικών βουνών

Συντροφεύουν με τον πιο διακριτικό τρόπο κάθε ορειβάτη και κατοικούν στα πιο απρόσιτα μέρη: σε δασωμένες χαράδρες ή επάνω σε βράχους, στα πιο απόκρημνα σημεία των βουνών. Πρόκειται για τους δεινότερους ορειβάτες των ελληνικών βουνών και δεν είναι άλλοι από τους ορεινούς εκπροσώπους της θαυμαστής ελληνικής χλωρίδας.

Η χλωρίδα της Ελλάδας, το σύνολο δηλαδή των διαφορετικών φυτών που απαντούν μέσα στα όρια της ελληνικής επικράτειας, είναι από τις πλουσιότερες στην Ευρώπη. Περιλαμβάνει γύρω στα 6.300 φυτικά είδη και υποείδη και έρχεται δεύτερη μετά την Ισπανία, που αριθμεί περίπου 8.000 είδη, σειρά όμως που ανατρέπεται, αν αναλογιστεί κανείς ότι η έκταση της Ισπανίας είναι τέσσερις φορές μεγαλύτερη από αυτή της Ελλάδας.

Πού οφείλεται όμως αυτός ο πλούτος της ελληνικής χλωρίδας; Μία από τις κυριότερες αιτίες που αυξάνουν τον αριθμό των φυτικών ειδών στη χώρα μας είναι η εξαιρετικά διαμελισμένη τοπογραφία της. Το έντονο γεωλογικό παρελθόν της Ελλάδας οδήγησε στη δημιουργία νησιών, χερσονήσων, βουνών, χαράδρων και πεδιάδων, μια ποικιλία δηλαδή από διαφορετικά περιβάλλοντα, με διαφορετικό μι-

κροκλίμα, στα οποία μπορούν να ζήσουν πολυάριθμα φυτικά είδη. Μάλιστα, το διαμελισμένο ανάγλυφο της Ελλάδας με την απομόνωση πληθυσμών φυτών και την αδυναμία επικοινωνίας μεταξύ τους, υπήρξε καθοριστικός παράγοντας για τη δημιουργία ενδημικών ειδών, δηλαδή ειδών που υπάρχουν σε μια μόνο περιορισμένης έκτασης περιοχή και πουθενά αλλού στον κόσμο. Στην Ελλάδα το ποσοστό ενδημισμού ανέρχεται στο 15% των φυτών που απαρτίζουν την ελληνική χλωρίδα, το μεγαλύτερο ποσοστό σε όλη την Ευρώπη και τη Μεσόγειο, που μπορεί να συγκριθεί μόνο με αυτό της νότιας Ισπανίας ή του Μαρόκου.

Ανάμεσα στις περισσότερο ενδιαφέρουσες χλωριδικές περιοχές της Ευρώπης, ιδιαίτερη θέση κατέχουν τα ελληνικά βουνά. Η χλωρίδα τους εμπλουτίζεται με είδη που υπάρχουν στη βόρεια Ευρώπη σε χαμηλά υψόμετρα, ενώ στην Ελλάδα ανεβαίνουν σε αλπικά επίπεδα. Κοινά χλωριδικά στοιχεία μοιραζόμαστε με οροσειρές γειτονικές της Ελλάδας, όπως τις Άλπεις, τα Καρπάθια, τα Απέννινα και τα βουνά της Ανατολίας. Πολλά είναι τα βαλκανικά ενδημικά είδη, δηλαδή φυτά που απαντούν αποκλειστικά στη βαλκανική χερσόνησο, κυρίως σε βουνά του βορρά, τα οποία

1. *Fritillaria drenovskii*, βαλκανικό ενδημικό είδος που απαντά στα βουνά της ΒΑ Ελλάδας (Παγγαίο, Μενοίκιο, Ορβηλος, Φαλακρό) και της ΝΔ Βουλγαρίας.

2. Τα φυτά, δεινοί ορειβάτες, σκαρφαλώνουν στα πιο απόκρημνα μέρη. Η *Saxifraga sempreginivum* φύεται σε βραχώδεις θέσεις και υψόμετρα μεγαλύτερα των 1600 μ.

3. Τα ασβεστολιθικά βράχια φιλοξενούν ενδημικά ή σπάνια φυτά. Η *Campanula oreadum*, ενδημικό του Ολύμπου, προσθέτει χρώμα σε βράχια και γκρεμούς σε υψόμετρα μεγαλύτερα των 1800 μ., όπως στο λούκι του Μύτικα.

4. *Tulipa australis* στο Βούρινο, βουνό πλούσιο σε σερπεντικά πετρώματα με 8 τοπικά ενδημικά είδη.

5. *Viola doerfleri*, αποκλειστικά στα αλπικά λιβάδια του Καϊμάκτσαλν.

6. Τα υγρά λιβάδια σε μεγάλα υψόμετρα φιλοξενούν σπάνιες ορχιδέες, όπως η *Dactylophiza pindica*, φωτογραφημένη στο Σμόλικα.

7. Ένας από τους 4 εκπροσώπους της οικογένειας Gesneriaceae στην Ελλάδα, η *Jankaea heldreichii*, φύεται αποκλειστικά στον Όλυμπο.

μοιραζόμαστε με την Αλβανία, την πρώην Γιουγκοσλαβία ή τη Βουλγαρία. Τα ελληνικά ενδημικά είδη δεν είναι λίγα και αυξάνονται όσο κινούμαστε προς το νότο, με κορύφωση του αριθμού τους στη Στερεά Ελλάδα και την Πελοπόννησο. Τέλος, υπάρχουν τα τοπικά ενδημικά είδη που απαντούν σε ένα μόνο βουνό ή ακόμα και μία πλαγιά, συνήθως απομονωμένο για κάποιο λόγο, όπως συμβαίνει με τα Λευκά Όρη της Κρήτης, τον Ταΰγετο, τον Όλυμπο, τον Άθω ή το Βούρινο.

Η εναλλαγή των διαφορετικών τύπων βλάστησης, κατά την ανάβαση σε ένα βουνό, είναι εικόνα πολύ γνωστή σε έναν έμπειρο ορειβάτη: πουρνάρια, κέδροι, φιλύκια, κουμαριές δίνουν τη θέση τους σε δρυοδάση, για να ακολουθήσουν δάση μαύρης πεύκης, ελάτης ή οξυάς και τέλος, στα βουνά της βόρειας Ελλάδας και της Πίνδου, ρόμπολα στα δασοόρια, οι αγαπημένοι γίγαντες, που φιλοξενούν πολυάριθμα ποώδη είδη στις ανοιχτές συστάδες τους. Ο γενικός κανόνας βρίσκει τις εξαιρέσεις του στην Κρήτη, όπου συστάδες από κυπαρίσσια ανεβαίνουν μέχρι τα 1.800 μ., στα βουνά του βορρά, π.χ. Βροντού, όπου μπορούν να παρατηρηθούν τοπικά συστάδες από δασική πεύκη, και στην κεντρική Ροδόπη, όπου η ερυθρελάτη σχηματίζει τα γνωστά παραμυθένια δάση.

Το μεγαλύτερο όμως βοτανικό ενδιαφέρον βρίσκεται ψηλότερα από τις τελευταίες κορυφές των δέντρων, στα μεγάλα υψόμετρα ή μέσα σε χαράδρες και απόκρημνα φαράγγια. Αλπικά λιβάδια, βραχώδεις θέσεις σε μεγάλα υψόμετρα και χαράδρες μπορεί να κρύβουν σπάνια, απειλούμενα και ενδημικά φυτά.

Στα περιβάλλοντα αυτά οι συνθήκες είναι πολύ δύσκολες για την επιβίωση των φυτών. Τα ασβεστολιθικά βράχια, για παράδειγμα, τόσο σε μεγάλα υψόμετρα όσο και μέσα σε χαράδρες, είναι από τα πλέον αφιλόξενα περιβάλλοντα, καθώς το νερό δεν μπορεί να συγκρατηθεί, ρέει μέσα σε σχισμές και ρωγμές τους και χάνεται. Η εικόνα ερήμωσης όμως των ανοιχτόχρωμων γκρι ασβεστολιθικών γκρεμών είναι παραπλανητική. Στην πραγματικότητα πολλά από τα σπανιότερα φυτά της ελληνικής χλωρίδας απαντούν εκεί: π.χ. τα ενδημικά του Ολύμπου *Campanula oreadum*, *Alyssum handelii*, *Potentilla deorum*, *Viola striis-notata*, κ.ά.

Επειτα, πολύ μεγάλο ενδιαφέρον έχουν οι εκτεταμένες εκτάσεις με περιδοτικές και σερπεντίνες της βόρειας Πίνδου, με μικρότερες, σποραδικές εμφανίσεις στη Στερεά Ελλάδα και την Εύβοια. Τα πετρώματα αυτά είναι πλούσια σε μαγνήσιο και βαρέα μέταλλα, όπως νικέλιο, γεγονός που τα καθιστά τοξικά για τα περισσότερα είδη φυτών, ενώ αντίθετα κάποια άλλα είναι στενά συνδεδεμένα με αυτά τα υποστρώματα, ανεχόμενα τις υψηλές συγκεντρώσεις των βαρέων μετάλλων. Έτσι, πολλά φυτά ζουν κατά αποκλειστικότητα επάνω στις σερπεντίνες του Σμόλικα, της Βασιλίτσας ή του Βούρινου της δυτικής Μακεδονίας, ενός βουνού σχετικά μικρού σε έκταση και ύψος, που φιλοξενεί ωστόσο 8 τοπικά ενδημικά είδη. Ανάμεσά τους τα *Drymocallis longisepala*, *Hesperis*

theophrasti subsp. *rechingeri*, *Onosma elegantissimum*, *Scutellaria rupestris* subsp. *rechingeri*. Πολύ διαφορετική εικόνα δίνουν οι γρανίτες κάποιων μεγάλων βουνών της βόρειας Ελλάδας (Βαρνούντας, Βόρας) ή οι γνεύσιοι της Ροδόπης, πετρώματα τα οποία διατηρούν την υγρασία πολύ περισσότερο από τους ασβεστολίθους, επιτρέποντας έτσι τον σχηματισμό υγρών λιβαδιών, βάλτων και ρυακιών. Στα αλπικά λιβάδια του Βόρα η άνοιξη έρχεται αργά. Δίπλα στα χιόνια που λιώνουν και σχηματίζουν τα ατελείωτα ρυάκια του βουνού, μπορεί κανείς να παρατηρήσει τα ενδημικά του βουνού *Crocus pelistericus*, *Ranunculus cacuminis* και *Viola doerfleri*. Τέλος, η απομόνωση που προσφέρουν σε πληθυσμούς φυτικών ειδών τα δύσβατα φαράγγια και οι χαράδρες έχει οδηγήσει, εκτός από τη δημιουργία νέων ειδών, στη διατήρηση κάποιων παλαιοενδημικών, όπως τα τέσσερα μέλη της οικογένειας Gesneriaceae, που επιβιώνουν στην Ελλάδα, απομεινάρια μιας παλαιότερης γεωλογικής περιόδου, κατά την οποία το κλίμα ήταν θερμότερο και υγρότερο και έτσι ευνοούσε τη μεγαλύτερη εξάπλωση αυτών των ειδών, ενώ στις μέρες μας η εξάπλωσή τους είναι πολύ περιορισμένη.

Ο χλωριδικός πλούτος των ελληνικών βουνών άρχισε να γίνεται γνωστός γύρω στα τέλη του 18ου αιώνα, εποχή που ξεκινά η βοτανική εξερεύνησή τους από τον John Sibthorp, ο οποίος ανεβαίνει στα βουνά της Κρήτης και στον Άθω.

Μισό αιώνα αργότερα, συνεχίζεται από τον Theodor von Heldreich, ο οποίος κάνει εκτεταμένα ταξίδια σε όλη την Ελλάδα. Το 1851 ανέβηκε στον Όλυμπο, ακολουθώντας τη διαδρομή που αργότερα θα καθιερωνόταν ως κλασική, από το Λιτόχωρο προς τις κορυφές μέσω του φαραγγιού του Ενιπέα, συλλέγοντας επιμελώς τα φυτά που συναντούσε. Αρκετά από τα ενδημικά του Ολύμπου ανακαλύφθηκαν τότε. Ακολούθησαν πολλά μεγάλα ονόματα, τόσο επαγγελματιών όσο και ερασιτεχνών βοτανικών, και η γνώση για τη χλωρίδα των βουνών έχει αυξηθεί σημαντικά έκτοτε.

Η έρευνα δεν τελειώνει ποτέ και τα ελληνικά βουνά μπορεί να κρύβουν ακόμα πολλές εκπλήξεις. Στις μέρες μας η ανεύρεση και φωτογράφιση σπάνιων φυτών προσελκύει ολοένα και περισσότερο κόσμο και δεν είναι λίγες οι φορές που σημαντικές πληροφορίες ή ανακάλυψη νέων ειδών προκύπτουν από ερασιτέχνες βοτανικούς. Οι ορειβατικοί σύλλογοι με τις αναβάσεις τους και την πεζοπορία σε μονοπάτια λιγότερο γνωστά, θα μπορούσαν επίσης να προσφέρουν πολλά στη γνώση της χλωρίδας των βουνών. Την επόμενη φορά λοιπόν που θα βρεθείτε σε βουνό, δώστε λίγη σημασία στους χρωματιστούς σας συντρόφους. Μπορεί κάτι να έχουν να σας πουν.

Την επόμενη φορά που θα βρεθείτε σε βουνό, δώστε λίγη σημασία στους χρωματιστούς σας συντρόφους. Μπορεί κάτι να έχουν να σας πουν.

Insula Alba (aka Κατερίνα Γούλα)

Την επόμενη φορά που θα βρεθείτε σε βουνό, δώστε λίγη σημασία στους χρωματιστούς σας συντρόφους. Μπορεί κάτι να έχουν να σας πουν.

Insula Alba (aka Κατερίνα Γούλα)

